

1891
—
4

АРХИВ

احوال سفارط

سفر اط

Albania - Согдия

علمی سفر اط

ترجمی: ف. کوچاری

میرزا

باعچا سری ۱۱۹۱

1891

362-3

1
C 65

احوال سقراطك قدیمی و نانیلرک معلمی

192 دنیا زندگاناقی

سقراط آنادن اولوبدر بونانستاندە آفینی شهرنە سقراط
 طڭ آناسى داش يونان آناسىدە ماماچە بىرۇرتىدى او سېيدىن
 سقراط چوخ اوقات تىراراً دىرىدىكە آنام آدمىلر چو خلا
 شەقىقىھە كومك اىتىدىكى كىمى مندە او نىلرك عقلىنىڭ زىيادە او-
 لقىنە و كۆزىل فىكىلىنىڭ ظەھورە كەلگەنە سى ايدىرم .

سقراطك آتاسى او غلنە او زىنعتى او كەركەن باشقە علم
 و ادب كىسب اىتىكچۈن دخى مەكتىبە كونىد بىردى آفینی شهر-
 يىنك اهلى سقراطك وقتىدە ئام با سواد ايدىلر او كە كورە جورە
 بىچورە مەكتىبلەر و مدرسه لە دخى چوخ ايدى . آچاق و اكسوك مەكتىبلە
 دە فقىئىلرك اولادى او خويوردى و مشق و يازىلېرنى قوم او-
 سىتىدە او جى يۇنولىش چوبۇقلۇر ايلە يازىردىلر اما او جە مدرسه
 لە دەلتلەو آدمىلرك او شاقلىرى تىعلم آلور ايدى . و قدىم زما-
 ندە يونانىلرك اىيجىنە مەرروف و مەعلوم اولان علوم و فىنون انجىق
 مذكور مدارسىدە تەlim و تدرىيس او لۇردى . سقراط او شا-
 قلىقىدىن فەم و فەراستلىو ايدى و او خومقە دخى آرتق مىلى و

2507

شوق واريدى . اوکا کوره ائسی اونى اوچه مدرسه يه وير مشيدى . سقراط وطن داشلىرىنه معلوم اولان عاملرک جمله سىنى آز وقته كسب ايدوب كېچمەش حكما و عمر فانك تائیفات و ائرلەنلى دقت تام ايله او خيوب هر شىدىن خبىدار و مطاعم اولور دى تاكه تحصىل علومدىن صىكرە كىنه انسانك حىنعتتە يايشوب انا . سىلە برابر باشلادى داش يۇنىقى .

سقراط چوقى يىخشى ايشلىور ايدى اما بىض اوقات ايش ازستنە درىن فكىرە كيدوب ايندە كى ايشى ياددن جىخارىردى اوئىك ايتدىكى فكىرلو بو ايدىكە من نە عاملر و فنلر كە وار هامونى او خيوب تام ايتشم و نە كە خلايىقە تعالىم اولوبسە مکادە او . لونوبدر واكىن نە من و نە غيريلارى اك لازىراق و ضرورراق زادى كە انسان اوکا محتاجىر او كرنبوب بىلەمە مشوك . سقراطك فكىرىنە کوره انسانه هىزادىن افضل و الزم : معىشىتك طرىقى و دنيا اوزرە دولانقىك يولىنى و طرزىنى آختاروب تاپقى در . او بىلە دىبوردىكە بىز هامو بىز اكىرچە او خيوروق اما بزم او خومقىزدىن بزە هيچ فايدە و نفع ياتشمور هى كاه بزم علم و كالمىز او مقامە جانە كە ايدوزلرک حسابى و دريادە سولارك قطە لرىنىڭ عددىنى بىلەك كىنه اونلادى بىلەك ايله بزم دولانجا قېز و زىندىكانقىز راحت و ياخشى اولىيە جقدر . بز هامو بىز اسان او لاادى انسانوق و هامو بىزدە بو فنا دنيادە چالشوب اللشەمكىلە كىذران ايدىرلە ئەنلىرىنە كە اللەھلرک خصوصىتىنە تعالىم المشدى بىر خاطرىنى كەتۈرۈدى . قدىم زماندا يوانىلىرىك اللەھلرى چوخىدى :

دور اما كىم بىلور بلەكە ياخشىلاق عوضىتە بز او زىزىچۈن پىسىلىك قازار ورق ؟ بىزدىن ھېجەس بىامىوركە ياخشىلاق نەدر بىسىإيڭىز نە ياخشىلاق هاردادار يانلىق هاردا .

باخ - من ارتق علم تحصىل ايتشم ايندى مندى سؤال اينسى كەزكە انسانە دنيادە نە طور بىر يېلىك لازىمەر من جواب ويرە بىلەرم اما انسان اولان كرلە بونى بىلسون . منم تحصىلىمدەن مەكىن ئىنچى او اولدىكە درست يقىن اىتدىكە بزم او خودو قىزە ئاما بوش بىر شىئمىش . من علم كسب اىتمەمش بىلە كە ايدىزىدم كە دنيادە بىر زادىلىرىم ايندى مەكا ئاظەر و اشكار اولدىكە « هيچ زاد بىلەمۈرەم » تېرىجە كە يوخارى ورده ذكر ايدىم كە او خودو قىمك ئەملىقى او .

تەمایم ايدوبلر و تعلم ايتدىلارى مىسئۇلۇك ئەمداھلىرى بو قاھدەلر او لوب كە اللەھل شائىن و قدرتە جىجع خالايىقىن دىخى چوخ شىئەلر زادى كە انسان اوکا محتاجىر او كرنبوب بىلەمە مشوك . سقراطك فكىرىنە کوره انسانه هىزادىن افضل و الزم : معىشىتك طرىقى و دنيا اوزرە دولانقىك يولىنى و طرزىنى آختاروب تاپقى در . او بىلە دىبوردىكە بىز هامو بىز اكىرچە او خيوروق اما بزم او خومقىزدىن بزە هيچ فايدە و نفع ياتشمور هى كاه بزم علم و كالمىز او مقامە جانە كە ايدوزلرک حسابى و دريادە سولارك قطە لرىنىڭ عددىنى بىلەك كىنه اونلادى بىلەك ايله بزم دولانجا قېز و زىندىكانقىز راحت و ياخشى اولىيە جقدر . بز هامو بىز اسان او لاادى انسانوق و هامو بىزدە بو فنا دنيادە چالشوب اللشەمكىلە كىذران ايدىرلە ئەنلىرىنە كە اللەھلرک خصوصىتىنە تعالىم المشدى بىر خاطرىنى كەتۈرۈدى . قدىم زماندا يوانىلىرىك اللەھلرى چوخىدى :

اونلرک افضل و جمله سندن قدرت و قوتده امکی کوکارک اللہی حساب اولنور ایدی برسیده دریالرک و دکزلرک الہبیدی او- چنجیسی هوالک و بیتلرک الہبیدی دوندنخیسی شمسک بشنجیسی دعوانک استنجیسی فرح و شادلرک یدنخیسی اولومک الہبیدی ۰ بونلردن بشقہ عورتند دخی الہلر واریدی مثلا حکمت اللہی عداوت اللہی اکنچیلک اللہی تو خومق و هورمک اللہی تماماً بونلر عورتیدیلر و بواللہلر کاموسنک حقنده بیله یازیلمشدرا که نیجه بخی نوع انسان یریوزیندہ زندگاناق ایدیرلر او منوال و قراریله اونلر دخی کوکلرده معیشت ایدیرلر یعنی اونلر دخی بشر کیمی مناوخت و مناکھہ ایدیرلر اکثر اوقات پیس یولاره دوشوب بد عمللاره مباشر اولورلر بروی بریله دولاشوب عداوت ساخلیورلر و بونلردن سوای چوچ پیس و فنا ایشلر اونلردن تورمیور ۰

کوکلرک الہبینک آدی «زیویس» ایدی ۰ زیویسک حقنده دیوردیلر که او چوچ قوتلو و هیبلو و آجقلو بر کشیدر هر کس اونک امرینه مطیع اولوب قباقدہ اخلاصیله خدمت ایتسه ایدی زیویس اونک هر ایشینی و احتیاجاتنی دوزلدر ایدی اما هر کسہ که احیق دوتسه ایدی دفعہ اونک اوسته ایلدرم سالوب هلاکتہ یتوردیدی ۰

اونک شکل و هینئی عبادت خانه لردہ بر بیوک و مهیب قوجہ کشی صورتنده الندہ ایلدیرم داشدن بونلوب قویولشدی ۰

زیویس خداق منصبی کو کدہ او ندن باشلاڈی که او ز انانہ غصبی دوتوب اونی کو کدن اندی جہنمہ ۰ سقراط بونلری تا ما خیالینه کتوروردی و او نیده یادیسہ سالدی کہ: بر دفعہ نیجہ زیویس او ز عورتیله دالاشوب اونی الداندی ۰ و نیجہ بر وقت کو کدہ شراب ایچوب مست اولدی و مستلک حالتندہ سایر الہلر وحقی آدملر اونی الداندیلر ۰

سقراط بونلرک هاموسنی خاطرینه کتوردیکچہ یقین ایدیر ۰ دیکھ هر کاہ «زیویس» بیله ایسه پس او ده بخی نوع بشر کیمی نیجہ و نه طور دولاغانق لازم در بیلمیور ۰ پس او کا عبادت و ستایش ایتك حق و صواب دکادر ۰

«زیویسدن» سکره بیوک صایلان الله آفینه ایدی که او نک اسمیله آفینی شهری آدلانغشیدی ۰ آفینه عورت ایدی، و اونک هینئی دخی بر بیوک داشدن بونلوب بیوک میدانک وسطینیده قویولشدی باشندہ قیزیلدن بر تاج و الیندہ قیزیلدن بر او زون بیزه واریدی آفینه مک حقنده بیله سویلیوردیلر که کویا افینه حکمت و سائز عاملری تعلیم ایدیر و اونک خصوصنده هر نہ که سقراطه او کرتمشیدیلر خاطرینه جمع ایدوب اونک هامو ایشلرینی فکر لشوب تصوره کتورنده درست یقین ایتدیکه افینه دنده آدملاره بر خیر و فایده یو خدر زیرا که مشهور قوله کوره افینه بر بی انصاف، داش بورکاو، حیله کر، مکاره و چوخ بیلمش بر عورتیدی که همیشہ او ز دوست و احبابیته کومک

ایدوب غیریلرینه بی کنناه بی جرم رنج و اذیت ینورردی .
بیله حکایت ایدر دیلر که افینه بر دفعه بیلو بکه ینو استاده
بر قیزک تو خیوب هورمکده اولان مهارتی او نک کیندن آرتقدر
او سبیدن او قیزه چوق آجیقی دوتوب اونی منسح قیلو ب دو .
ندودی بر هورو، چک ایتدی و دنیانک آخرینه قدر هورمکی
اوکا صنعت ایلدی .

بشقه الهمه رک باره سنه دخی چرق یاق ایشلر و احوالات
حکایت ایدیر دیلر انلرک آدلری الهمه سنه ایشلری انسان عمللار
یندنه بدتر و نفر تلو ایدی . سقراط بر چوق فکر لر ایدنندن
صکره او زیسته دیدی : خیرا بو الهمه حقیقی دکادرلر بونلر
ده بزم کیمی عیبلو و قصورلو و بونلر دخی بزم کیمی عاجز و
تفصیلودرلر . دوغرو و یالان هارده اولدیقی ، یمان و یخنی
نه شیی "اولدیقی بونلر بزه بیلدریه بیلمزلر . دوغروچی و حقیقی
ولان اهه کرک هر بر زادی بیلوب دانا و مام او لسوون . اصل
زندگانلرک یواینی و مسلکنی کوسترمکده عاجز او لمه سون
سقراط هان دوغروچی الاهی اختاروب تانیا قه جان و دلیله اقدام
ایتدی . بیلنو او یازق سقراط ایلاریله بو فکر لر بیچیده او لوب
کیجه و کوندز ارام و قرار تاپزدی . اخری بر کون اولدیکه
سقراط او ز مرادینه ینتشدی واخر الامرا اول کوزل وقت حاصل اولدی
سقراط اختاروب ادادیقی تاپدی : او الاهیکه مدتلر ایدی تانیوب
بیلمک ایستیور ایدی اما ینانیلرک اندن خبری یوخیدی . سقراط

علوم و اشکار اولدی : او الله سقراطدن او زاق و کنار دکلیدی
سقراط اونی او زینک صاف او لان قلبنده و تیز او لان انصافینه
تاپدی سقراط حقیقی خداني اختاران زمانلر چوخ اتفاق دوش
دیکه خواه کیجه ، خواه کوندز بر ایشه اقدام ایدنده او ز قلبندن
بر سس ایشیدیردی هر کاه دو تاق ایستدیکی ایش یاخشی ایش او لسه
ایدی همان سس دیوردی : «ایله سقراط ایله» و هر کاه پس ایلنه
ایدی هنی ایدوب دیوردی : «ایله سقراط ایلمه» و سقراط
یواش یواش مذکور سسلک امر و نهینه بوبون قویوب هر نه که
او نک صلاح دیدی او لسیدی عمل ایدردی و هر نه که او سس
دیوردی جمله سی حق و صواب ایدی . سقراط بیله فکر ایلدی
که : هر کاه بو سس دیدیکی یاخشی و دوغرو در آیا او بیجه سس
در و او کیمدن کاور ؟ هر حالده او من دکام کیم ایسه او ز که
سی در ، عجیبا او کم اوله ؟ او سس همیشه هنم صلاحیمی دیور همیشه
هکا راست یول کوستیرمنی کنناه و ضلالتندن حفظ ایدیر بیله
ولاند بیقین او سس الله ک سسیدر .

او ز قلبندن ایشیدکی سسه سقراط (الله) دیدی و همان
سس او کا چوقدان آرزو و طلب ایتدیکنی اچوب بیلدیردی -
یعنی بو دنیاده انسانلره نه نوع معیشت ایتمک و بری بریله نه
سیاق رفتار ایلمک یولینی کوستیردی .
وقتی که سقراط الاهی تانیدی او نده بلدیکه او الله هر ادم
تانیه بیلر و هر شخص اونی یاخشی تانیه معیشك و دولاشتك

طريق و سلکنی دخی فهم و درک ایدر .

و سقراط او انده اوز او زینه دیدی : البته بو بیولک
ایشدر هر کاه من دوزی و یاخشنبیلوب اکلادم ایندی مکا
لازم بودر که او نلاری غیرلره دخی تانیدوب او کردیم که او نلار-
ده یاخشی و خوشبخت او لسو نلار .

سقراط بو درجه کله یتنده ابولتاشدی و بر نجیه اولادی
واریدی اناسیده اخترت ایونه کوچشیدی . سقراط او ز خدا .

سفی تانیدن صکره عیالینه احوالانی سویلدی ، لکن عورتی اونک
-وزینه اینانیوب اعتبار ایندی سقراط او کا دیدیکه او زادیکه
منم الامم مکا مصاحت کوریر و مکا بیلدریوب آشکار ایدر
کرک منده خلایقه سویلیوب تکلیف ایدم چونکه او منم بور-
جیمدر سقراطک زوجه سی اونک دیدیکنی صلاح کورمیوب
باشладی او کود و نصیحت اینم کی که سن بیله ایشی ایلمه
ایله سک کرکدر کسب و صنعتکی ترک ایده سن . خلایقه تعلم و
نصیحت اینمکدن سکا خبلی ضرر و زیان دکر او نلاردن سن اصلا
منفعت و خیر کود من من انجق که یقیندر منمده و بالالریکده کو
ینی قرا ایده جکسن هر حالده بیله بیهوده و حام خیاللاری باشکدن
آت کیتسون بر اوقات سن سیزده معلم چو خادر .

اما سقراط عیالنک دیدیکنه قولاق اسمادی و نصیحته
همله ایندی چونکه او اشکارا کوریردیکه و مان قرشاشلری کون
بکون کاسباق و فقر بلاسینه آرتق کرفتار اولورل . کون بکون

زختنی و عذابلری شدت ایدر و بونلرک هاموسنه باعث بجا
رملرک عواماقی و دیلاجقلک، بوانی و کوندنی بیلمه مکلریدر .
سقراط بونی او نلاردن بیله بیله کنزله بیلمزدی و قلبندن
(آه) تعالی نک سیده بو نه راضی دکایدی .

سقراطدن چوخ سابق اسکی بونایلر یاخشی زندگانلر ایدر
دیلر و بونانستالک هواسی خوش و ایستی اولمی جهته برلری
ارتق مداخللو تو پراقلری زیاده قوتلو و حاصل و بین ایدی قد
یم زمانلر بونایلر هامو ایشلری او زلری دونار دیلر : هم جفت
سور دیلر هم تخم - بردیلر هم بیچر دیلر هم باغ و خیابان سا-
لار دیلر و هم حیوان و آری ما خایوب برو رش و بور دیلر او
سبیه زمان ماضیده او نلرک ایچنده نه فقیر واریدی نه دولتلو، نه
آغا واربدی نه ده رعیت جمهی اوز الماریتک ایکیله دولمار .
دیلر جمهه سنک تذراتی بر نسق و قاعده الله مرور ایدردی .
صکرهدن بونایلر باشلا دیلر اجنبی ملتلر و قوملر ایله جنک و
جدل ایمکی و اطرافلرینده معاش ایدن قوشلورینه چوخ اذیت
یتوردیلر . او دعوا الردن بونایلر چوخ قیزل و کومش و سا-
ثر مال و دولت ضبط ایتدیلر بونلاردن علاوه مغلوب دیارلاردن
و او اکه لاردن ادمیری دسته درته دو توب اسیر کتو روب او ز
قاپولز نده قول و غلام ایدر دیلر . هر دعوا اولدوقه بونایلر
دولنو و تو اما اولدوقلری کیمی او نلرک صاف و تیز راحتلقلری
و معیشتلری دخی پاکبزه لقدن مردار لقه و پیسلکه مبدل اولار

ایدی بیله که بر آز و قنده قرداشاق و بولداشاق زمانی کوتورو
لوب آغالق و رعیتاق زمانی میدانه جیقدی نجه نجه مختلف
صفلار و کسبلر ظهوره کلدی : هر کسیکه جسر و هنزو
ایدی کیدوب دعوایه مشغول اولدی، هر کسکه صاحب علم و کمال
ایدی کیدوب دولت اداره لرنده حاکم و دیوان بکی اولدی، هر
کسیکه جلد وزیرک ایدی سودایه آلس ویرشه قورشاپی چوخ
چکمدى که یونایلر اکنچیلیک و باغاناقی اکسوك صنعت حساب
ایدوب اوزاع و اقسام کسبلردن بالمره الیرنی چکوب کر و قالدیلر
و هیچ کس زحمتلوا ایشه متیحمل اویازدی . سقراطک عصر-
نده آفینی ملکنده قوللر و نوکرلر افالردن عددده چوخ ایدی
مذلا هر کاه اغالر بوزمین ایسه قوللر اوچ بوزمین ایدیلر او
سبیه هر ایشی قوللار دوناردیلر اغالر و نجبا الیله دوتولان ایسلری
اوزلری ایچون آغیر و عیب بیلر دیلر جمله سنک سیی و تلاشی
انجاق اوکا منحصر ایدیکه بر وعیله یا دعواودن یا تجارتن و یا
دیوان اگامی اولماقدن ارتتحقق یول و دولت جمع ایدوب قوتلو و
ماهر غلاملر و کنیزلر ساتون آلوب اویزیلرینه ایشلتssonلر اوز
لربده روزگاری عیش و عشرتیله کیچر و خورد و خواهه مشغول
اویssonلر او ایدیکه اونلردن هیچ برسی فکر ایتمزدیکه دوغرو-
اق و انصافیله دولانق لازمدر . یعنی قرداشه کومک ایلمک ،
قولی اینجتهمه مک دارده قالالک دادینه یتشمک کرکدر هاموسنک
فکر و ذکری انجق بو ایدیکه بر سیاقیله اوزکلرک بیانه ایرفو-
بوی مینسونلار .

سقراط درست فکر ایتدیکه کوریردیکه تمام ملت راست
بولدن چخوب و آزوبله ها وی اوزلرینی تاف و ضایع ایمکه
جالشورلر دخنی اوندن آرتق صبرا یده بیلمیوب بی بالک جیخدی
میدانه و هر کیجه نه و اوته راست کاوب یتشنده بری دو
شنده اوره کنده اولان سوزنی آچق دیدی قلبندن کان سس
اوکا نه که صلاح کورردی اوده خلائقی او بوله ارشاد ایلدی
و خوفسیز اعتقاد صافیله اوچه دن او نلره دیدیکه سرک دولانه
چککنر خراب و زندکانقه کنر مکروه و نفر تلودر ایری جوره زند
کانق سیزلره لازمدر .

نجه زندکاناق و تعیش لازمدر

بر دفعه سقراط شهر میدانده کترنده آریستون آدلو بر
دولتلوجوانه راست کلدی . اریستون عقلالو و انصافلو بر ادم
ایدی نهایت مشارالیه دخنی سائز دولتلو یونایلر کیمی بعض بر
ایسلر کورمیوب اوز کیفیه دولانوب کذران ایدردی سقراط
اونکله رو برو کانده باشладی بو منوال صحبت ایمکی : « خوش
کور دوله اریستون آقا ! احوالک یاخشیدر ؟ چوقدندر کورنیور
سن یقین که الکده بر مشغله وار که اوکا مشغول اولوب دخنی از
کورینورسن ! چوخ یخشی ایلیورسن که بزم کیمی بوش بیکار
و اواره کزوب دولانیورسن ! »
اریستون اوکا بوسیاق جواب ویردیکه : « چوخ ! من هیچ

بر ایشه مشغول دکم ایشلمه که منم نه حاجتم وار؟ که ایشسیزده
منم کیفم کوکدر! سن اوزک بخشی بیلورسنکه من مال، و دو-
لت جهته اسودهیم دخی مکا ایشلملک و چالشق نه لازمدر؟
هر کاه منی حاکم ولایت تیلیان ایتسه‌لر بلکه راضی اولمارام اکر
احيانا اولسامدہ اوده عنتر و شو کتم آرتق اولمقدن اوتری
اوللام! چونکه بونلارك هاموسی ارتق زجتندر غم و غصه‌دن
سوای بر تمره‌سی يو خدر بس نه سیبه من اوز اوزیه اذیت و
ظلم ایدیم. شکر اواسون الهرک کرمینه پولیم وار، قوللاریم
وار هر نه که خواهش ایتسه دفمه حاضر و احرا ایده جگلر کو
کلی شاد دمانعی چاق عمر کیچوروم .

سقراط - بلى او دوغرو در که سنک هیچ وجھیله احتیا-
جک يو خدر اما کورک یاخشی می اولارسن بتون عمرکی بونحو
پچیردوب هیچ بر ایشه مشغول اویله‌سن؟

اریستون - نیه بخشی اویز؟ بوندنه یاخشی زاد حالمده
اویورمی که هیچ بر ایشه مشغول اویلیوب آسوده کمزوب دولا-
نوب تمام عمرکی عیش و عشرتده کیچوره‌سن!

سقراط - مطلب سوزک بوراسنده‌در که آیا ایش دوییوب
همیشه عیش و عشرتنه مشغول اویلیق یاخشیمی اویور؟ بزم نظر
ئیزده یاخشی اولان شیی همه وقت یاخشیلقده باق قالمیور - کر
قولیسک) احوالندن بر زاد ایشیدوبسن یا یوخ؟

) کرقولیس قدیمی بونانیلرک عصر بنده جرأتلو وقوتلو برهانیدی

اریستون - کیم ایشتمیوبکه منده ایشتمیم او نیجه به لوانیدی
نجه قوت و کوج صاحیدی اوندن ظهور ایدن اعجاز، علامتله،
اونک آد و سانی کیمه نا معلوم‌در که مکاده او له؟
سقراط - چوخ کوزل بس ایشیدوبسن می؟ که کرقولیس
دنیا اوزینده معیشتک هانسی یولینی سیچوب در و هانسی طر.
یقى دوتوبدر؟
اریستون - خیر بونی ایشتمه مشم .
سقراط - ایشتمیوبسن من سکا نقل ایده‌رم! خواهش
ایدرسنی نقل ایدیم؟
- نقل ایله سقراط! نقل ایله سائز نریده اوندن التاس
ایلدیلر سقراط باشلاڈی نقل ایتکه:
« درست قولاق آسون. وقى که کرقولیس نشوو ئانابوب
رشد خدینه یاشدی باشلاڈی اوزاوزینه فکر ایمکه که دنیاده معیشتک
هانسی طریقى دوقق لازمدر و چوخ فکر ایلدیلەندن صکره اوز
قویدی دنیاک بر سمتته سیاحت ایله‌مکه و ایام سیاحتده فکر
ایدردی که نیجه دولانق لازمدر. آز و چوق بر قدر بول
کیتىدی تا بر آچق باصفا چېن داره چىخىدی و اول تۆزل چېنکا.
هيله بر آز کیتىمش ایدی که نا کاه کوردىکى اوکا طرف ایکى
عورت کاور کرقولیس بوایشه چوق تەججۇب ایدوب اوزى دخى او.
نلرک سمتته يوز دوندروب کاردی ياقلاشاندە کوردىکە او.
نلردن برى ميانه قامتو نه چوق آرق و نه چوق کوك نه چوق

— ۱۶ —

زینتلو و زیورلو و نده ارتق مندرس کنه لو . بر ساده قلب آچق طبلو و نیک منظر عورتدر اوزیده آهسته و آرخان یوشیله باشی اشاقه او کا طرف کاور اما او برسی اوجه بولو یوغون کوك، زربفت و اطاس لباسه کیونش زینتلو و بز کلو شخصلو و ادعالو بر عورتدر .

اولچ ساده دل عورت دورت اطرافینه باخچیوب دوز کاور
 ایدی اما بزکاو و قشنگ عورت او طرف بو طرفه باخه باخه
 کاه یانین چکیردی کاه ناز ایدردی ، کاه باشینه صیقل و بیردی
 کاه او زینه و تیز تیز اوز کولکه سینه نظر سالیردی . اخرده
 کلوب کر قولیسه یتشدیلر اک اول بزکاو و قشنگ عورت قباقه
 سچریوب کر قولیسک مقابلنده دوروب اونکله بو طور باشладی
 دانشهاقه :

هر بر زاددن اول من او زومی و ادیمی سکانشان ویره
جکم . منم اسمم « دقیقت » در بو آدیله هامی منی چاغر ور و
بو آدیدن باشته بر ایری ادیم یو خدر من ایستمیرم سنی بو عو
رت کیمی افتقاء و حیله ایله تاولیام و چوق شیئلر سکا وعده
ایدم من سکا سوزک دوزی و دوغر و سبی نیه جکم که انسامک
توفیق ، نجاتی و یاخشیاقی نهاده در و چوخ تیزلیکله سن او زکده

هیچ ایشدن و زحمتمند باشد آیینه‌جقدرمی؟ درست فکر ایله
فرصتی فوره ویرمه! صوک پشمیانق ثمر دیرمن یاخشی دکلی
منمله همراه اوله‌من که عمر بک آخرینه‌دک زحمتمن خبرک اولیه
اوکی قدمه سیر و شادانه راست کاوب دنیاده غم و مخته دو.
چار اولیه‌من؟ یاخشی دکلی یدوک لذید، کیدوک نظیف، یائقو
و دورمک راحت اوله؟ بونلرک هاموسینه راضی او لازمنی؟
یوخ کرقولیس یاخشی و صلاحی بودرکه کل منمله کیدک بز.
کلو خام بونی دیوب اوک الند یاشدی.

ساده دل عورت کینه ایلو یربوب کرقولیس دیوب صبر
ایله! دوندی سعادت بیله دیدی: سن دیورسنکه دنیاده شیرین
بیوب راحت یائتمدن بشقه یاخشی زاد یو خدر. دوتاکه سنک
سویلدیک خنض دوغرو و صوابدر اما کورک نجه که لازمدر
بیوب یاترسنی؟ نجه که لازمدر استراحت ایدرسنی. سنک خو
رد و خوابیک وقت و وعده‌سی یو خدر! سنک همه وقت بیوب
یائمه‌که باعث اودر که بیلمورسن نه ایده‌سن و نه ایشه مشغول او.
له ن نه کار و صنعته قولاؤق ایده‌من غم و غصه سنک جمیع بد
نک احاطه ایدوبدر بیلمیورسن نه نوعیله اونلرک چنگیندن خلاص
اوته‌من قو.) توکی دختخوابده راحت یائمه، قادر اولیه اولیه
نجه شرین یو خولارسن اوکا وعده ایدیرسن؟ سنک یائمه‌که عمد
.) قو مشهور بر قوشرکه چوخ یومشاق و قیمتلو توکی
اولور.

هیچ ایشدن و زحمتمند باشد آیینه‌جقدرمی؟ درست فکر ایله
منمله همراه اوله‌من که عمر بک آخرینه‌دک زحمتمن خبرک اولیه
اوکی قدمه سیر و شادانه راست کاوب دنیاده غم و مخته دو.
چار اولیه‌من؟ یاخشی دکلی یدوک لذید، کیدوک نظیف، یائقو
و دورمک راحت اوله؟ بونلرک هاموسینه راضی او لازمنی؟
یوخ کرقولیس یاخشی و صلاحی بودرکه کل منمله کیدک بز.
کلو خام بونی دیوب اوک الند یاشدی.

سبب او در که بلکه یائمه دارد و المدن آزاد اوله سن بر بخواهد
طیبی او لیه او کا شرین و راحت دیلک انصادرمی؟ ادم او زمان
شرین یانه بیلر که قاباقه زحمت چکه و بر ایشه مشغول اوله که
دنجی آماقون استراحت ایده. سن نه بیلورسنکه زحمت نه در
یوروماق نه در و دنج آماق نه در؟ من سفی یاخشی تائیورم ا سن
او زفنا و بی معنی عیش و عشر تکله نقدر جازلر نقدر عمرلر بیهوده.
ده چوریدبس نجهنج، یازق جوانلر ک عمرینی ضایع و تاف ایدوبسن
مکرسن یخان ابولر و سن ویراه ایدن کوکلر دنیاده آزدر؟ او
مکر کوزل و جوان کونلری خی یاده سالوب پشمیان اولانلر، هر
لحظه افسوس ایدنلر، زار فار کوز یاشی توکنلر آزدر؟ او
سیده عاقل و قلبدن حقیقتی سون شخصلر سفی کورمکی و تائیا.
قیده ایستمزلر سنک ادکی کنایه ایله «زینت» قوبیوب و سندن
نفرت ایدرلر ا.ا.من بو حالمدک بر کسی حبله و افقارا توئینه سا
لمه مشم، و بر کس مندن یالان سوز ایشتمیو بدر او او شخصلر
یکه جوانلر ایامندن منم دالیجه کاوبلر آخر کونلرینه دک هم
اخلاقاً و هم جسمآ صحیح و سالم قالوبلر. او نله عارض او.
لان درد و غم من کوستردیکم بولده همه وقت بسره مبدل او
لوبدر و خلایق بینده جمله سنک حرمت و عنزت نزی آرتوبدر
او نله ایندیده اوز کیچمش کونلری خی و زھنلر و جتین ایسلری خی
خطار لرینه کتور دیکجه اورکلری شاد و قلبدری فرخناک اولوره.
اما هامون نجده خاطر و همیشه شکایتعچی اولوبلر بو زمانه

دک بر نفس مندن الحبیب و بر کس منی مذمت ایتمیو بدر جمله
یو، مکا تعظیم و اطاعت ایدوبلر بر اسمیله «حقیقت» دیوب جا
فر و بله! صکره کینه دونوب کرقولیس، که من سفی هدایت و
دعوت ایتدیکم طریق بودر کرقولیس! ایندی صاحب اختیار.
سن هانسی یولی سیچمک ایستیورسن سیچ.

کرقولیس آرتق فکر ایلمیوب «حقیقتک» دالنجه کیتدی و
او نک دالنجه کیتدو بکه، چوخ زھم تلر چکدی. و الله لر کده رایلر.
ینی الده دوتوب اوز انصاف بیوردیقی عمللریده انجامه کتوردی.
خلایقه ده آرتق کومک و معاونت ایتدی آخر الامر او زی دخی
خیزه و آبدینله، یتشدی.

سقراط نقلی قورناروب آریستونه خطاب ایتدی: «فکر
ایله عنزیزم اریستون بو طریقلرک هانسی دوئاق حق و صوابدر؟
«زینتک» می بوخسه «حقیقتک» می دالنجه کیتمک یاخشیدر؟
وقتك وار ایکن دقت تمام ایله فکر ایت کور بو یوللرک هانسی
انتخاب ایمک صلاحدر. صکره قوجالق ایامی کاندہ پشمیان اولر
سن داد و فریاد بر یانه چاقن نه اوز نفسکه نه اللهم لر ک امریته
اطاعت و نده خلایقه یاخشیلیق ایتمه میش کورو سن که اخرت ایو
ینه داخل اولوبسن».

- حاکم او لان شخص خلایقیله نه نوع کرک رفتار

- (ایتسون و حاکمک شرائطی نه در) -

بر کرک سقراط ایشندیکه بر دولتو شخص حاکمک ادعامی

ایلیوره مذکور شخصی سقراط نانیوردی و بیلوردی که مشارک
الهیک حاکمیتی لیافت و قابلیتی بو خدر زیرا هم تجربه‌ی آز و
هم بی کمال و کسیل بر ادم ایدی او سبیه سقراط استدیکه اونک
عیب و قصوری اوزینه واضح دلیل را ایله اثبات ایدوب بیله
مهنم ایشدن اونی کنار لند روز. بر آز زمان دن صکره سقراط
کور دیکه هان آدم شهر میدانده دوروب و خبلی بر جماعت
احترامیله اونک اطرافی احاطه ایدوب ادب مراعات ایدیر دیلر
و هاموک احتمال کایه‌سی واردیدیکه مشارک ایه او تیز لیکلارده حا.
لماق منصبته صاحب انبوب جمله‌نک اختیار و احتیاجی او کا منحصر
اوله‌جقدر مذکور شیخ‌صلک ایمی «غلاوقون» ایدی. غلاوقون
اوزبیده او عنقریب زمان‌لرد ه حاکم و امیر اولمـقنه شهره
ایمـزدی اونک ایچون جماعیله آرتق کبر و غرورانه کفتکو ایدر
دی بو اشناوه سقراط او کا یاوقلات‌توب بو دیلیله احوال برسان
اولدی :

— خوش کور دک غلاوقون حال و احوال‌کنز نیجه‌ر؟
ایشیدرم که بو یار قلرده بزه حاکم اولاً جقسن اصلی وارمی دو.
غرو سوز درمی؟

— غلاوقون او کا جواب ویردیدیکه بی امیدیم وار که
دو غرو اولا.

— سقراط — نه عیدی وار چـوخ یاخشی ایشدـر حاکمـاق
منصبته داخل اولانده شهرت و نفرـذک آرتـق اولهـجـقدر اختـیار

و حکومتك ارتاجقدر او نده خلابـقدـه فـع و خـیرـک چـوقـ اـولـهـ.
جـقـ سـنـکـ شـائـنـ و شـوـکـنـکـ اـرـتـوبـ اـسـمـ و رـسـمـکـ عـالـهـ مشـهـورـ
اـولـوبـنـ یـاـخـشـیـلـقـکـ دـیـلـلـرـدـهـ ذـکـرـ اـولـینـهـ جـقدـرـ.

— بـلـیـ الـبـتـهـ خـوـشـ کـرـدارـ وـ عـادـلـ حـاـلـرـکـ بـرـسـیدـهـ منـ
اـولـهـ جـقـمـ.

— یـاـخـشـیـ وـ عـادـلـ حـاـکـمـ اوـکـسـهـ دـیـلـرـکـ اوـزـ قـوـمـ وـ مـلـتـهـ
آـرـتـقـ خـیـرـ وـ نـفـعـ کـتـورـهـ! بـیـلهـ دـکـلـیـ؟
— الـبـتـهـ بـیـلهـدـرـ.

— بـسـ بـیـلهـ اوـلـانـ حـالـدـهـ سـنـدـنـ تـوـقـعـ بـوـدـرـکـ بـزـدـنـ بـنـهـانـ
ایـمـیـوـبـ آـشـکـارـاـ دـیـهـنـ کـهـ اوـزـ وـطـنـ دـاشـلـرـیـکـهـ مـلـتـکـ نـهـ نـفـعـلـرـ وـ
خـبـرـلـرـ نـظـرـکـدـهـ دـوـتـوـبـهـ،ـ اـیـدـهـ جـکـسـنـ.ـ اـبـتـدـاـنـدـنـ باـشـلـهـ جـقـسـنـ؟

— غـلاـوقـونـ چـاـشـوـبـ بـیـلـمـدـیـ کـهـ نـهـ دـیـسـونـ وـ نـهـ سـیـاـقـ اوـ
نـکـ سـؤـالـیـ ردـ اـیـلـسـونـ فـکـرـ کـیـتـدـیـکـهـ سـقـراـطـ کـیـنـهـ باـشـلـادـیـ:

— نـهـ سـبـیـهـ فـکـرـ اـیـدـیـرـسـنـ بوـ بـرـ چـتـینـ مـسـٹـهـ دـکـلـ بـتـوـنـ
خـلـابـیـ دـخـیـ بـرـ شـخـصـ وـ بـرـ نـفـسـ کـیـمـیـ درـ دـوـنـاـتـکـ بـرـ شـخـصـ
سـنـکـ دـوـسـتـکـدـرـ اـبـتـهـ سـنـ اـیـسـتـمـیـهـ جـکـسـنـ کـهـ اوـ فـقـیرـ اـولـسـونـ.
بـیـلهـ دـکـلـیـ؟

— شـکـ یـوـخـدـرـکـ بـیـلهـدـرـ.

— هـرـ کـاهـ مـلـتـیـ اوـزـیـکـهـ دـوـسـتـ حـسـابـ اـیـتـسـنـ مـلـتـکـ فـایـدـهـ
سـینـهـ کـرـکـ سـیـ اـیـدـهـسـنـ.ـ مـلـتـکـ دـوـسـتـیـ وـ خـیـرـ خـواـهـیـ اوـلـمـاـقـ
عـبـادـتـدـرـ اـونـکـ تـواـماـ وـ دـوـلـتـلـوـ اوـلـاـقـنـهـ تـلاـشـ اـیـمـکـدـنـ — يـعنـیـ

جیع خلابقك ڪذرانی رفاهیت و وسعتیه کچمک ایچون
غیرت و همت کوست مرکن. بیله دکمی؟

- نیجه که بیله دکل؟ البتہ بیله در.

- پس ایندی نه ایش ایتمک لازمدرکه تمامی ملت خو.
شبخت و دولتو اولسون؟ من بیله کان ایدیرم که تمام ملنی دو.
لند و نیک بخت ایتمکچون کرک سی اولونا که مداخل خارجن
آرتق او له - یعنی صرف و خرج اولنان پول و مال کسب و
تحصیل اولناندن از او له - بیله درم؟

- بی منه بیله فکر ایدیرم.

- ایندی عنینیم غلاوقون! مکا سو بیله کوروم بو حاله
بزم جاعتک مداخلی نه قدر در یقین سن یونی بزدن یاخشی
بیلورسن.

- بون یلیمیورم بوباره ده هله فکر ایتمه مشم - غلاوقون قزاردي
- یاخشی بو خصوصده هله فکر ایتمدیکل، عیبی بو.
حدر بولک عوضنه یقین که بیلورسن و دوست فکر ایلیوبسن
ملنیک احتیاجاتنیه و عمومی ایسلرینه نقدر بول خر جلمک و اضا
فه صرفلری نه سیاق قطع ایتمک لازمدر.

- یوخ فکر ایتمه مشم بوسؤاله ایندی جواب ویره سیمرم.

- نه ایلمک زیانی بو خدر صکره فکر ایدرسن هله قباده
وقت چو خدر بیله معلوم اولور که سنک فکر و خیالک بوكا مشفو
لدرکه ملق نیجه دولتو ایدیم دیه بیلورسنه نه وجہ بیله اونی غنی

و دولتو ایتمک ایتمورسن نه فکرلر ایدوبسن و صلاح دید کندر؟
- من بیله کان ایدیرم که دعوا دن بشته بر جاره بو خدر
مرادم بودر که خارجی ملنلر ایله جنک و جدل ایدوب مال و
دولتلر بی ضبط ایدندن صکره او ز تابلریمک آراسنده پای بشک
ایدیم.

- بو کوزل فکردر. بو طریق ایله ماقی جو خ تیز دو.
دولتو ایتمک او لار ولكن ایش بوراده در که بلکه محاربه ایتدوک
قومه غالب او له بیلندک و نا حق یوه آرتق پولر خر جلیوب
چوق جانلار بادفنا یه ویره سن و ملنک آخری یه بوجه چخاره
سن بیله اولان حاله ماقی دولتو ایتمورسن بلکه اونی اتراحت
و ڪذراندن سالورسن.

- بو بیله در آنجق که دعوا نی باشله مقدن اول کرک دعوا
ایتدو کیم قومک کو جنی درست موازنے و ملاحظه ایدوب جنک
اولzman اقدام ایلرم که غالب او لق احتمال و مظنه سی حاصل او له.
- یعنی دیدوک بودر که محاربه ایتمه مشم کرک هم او ز
ملنیک و هم جنک ایتدوک قومک کو جندن و زور ندن مطلع
و خبردار او له سن؟

- البتہ مطلع او لق لازمدر.

- بیله اولان صورتده بزه معلوم ایت کورک آیا حال
حاضرده بزم نظامده اولان عسکرک عددی و قومنی نه در
جده در و سن نظرده دو تدوک قومک قوشونوک سان و

حسابى نه پايدى در . و درست، بىلورىنى كە بزىم ملت اوئلىر
ايله جىنك اينسە اوئلارە غالب كله جىكدر ؟

— خارجىن دوزىنى دىه بىلمىورىم خاطرىيە بر ذاد كلىپور.

— خارجىن بر ذاد دىه بىلمىورىن ايسە امورات حربىيە
بە دائىر دفتر و كاغذلار اوزىلە بزەدى و اوخى — قولاق آسمانە
جان و باشىلە حاضر واروق .

— الان مندە نه دفتر وار نە كاغذ و بىرە بوندن علاوه
خصمىك تخت اطـاعتنىدە اولان قوشۇنك حسابى ۋەن هاردىن
پىيم ؟

— چوق حىف ! هە كاھ عدو جمع اىتدىكى عسڪرك حسا
بى بىلە سك نە نوع اميد باغلىيە بىلولوك كە بىز اوئلارە غالب كله
روك . كېم بىلور بىلەك اوئلار بزە فائىق كله جىكلر اوئلارك زو-
رىندن بىز حالى دكالوک . و بوندن بىلە مفهوم اوولور كە ماتى بۇ
سياق دولتلو اىنمكە بىل باغلامق اولماز و عقل و ادراكىن چوق
اوزاقدىر زيراكە چوخ اولە بىلور كە منظورك اولان دولت و ملت
و مقابلاكىدە كى معاد ساطان و حكومت عوضىنە يازق ملىق فقر
و يوخسوللاوق بلاسنه مبتلا ايدوب بال و پىلىنى شىكتى ايدە
سن بو چوخ مشكل اسىدر . على العجالە بونى قوياق كىنارە اىند
يىدە ملنە دائىر علاحدە بر مسئلەتك خصوصىنە بۇ قدر صحبت
ايدك . سوپەلە كورۇم دوستىم غلاوقۇن ا بو ايل بزم ملتىك
خورد و خوداكنە نىدر آزوقە و تاخىل كىفایت ايدر بۇ اىلەكى

محصولاتىز كان ايلە قدر ملىتىزە كافى و بىس اوله جىقدرمى ؟ يقىن
كە بۇ ايشك او ضاع و احوالىن دىرسىت مخېرسىن ؟

— خىر بۇ ايشىنداھە لە خېدار دكالم و قىتم يو خدر كە
احوالات طوپلاشىرىم سقراط سىينى كىوب دوردى و حضور
دە حاضر اولان جمعىت دىخى دىنەيوب سكوتە كىتىيلر — اوئىدە
غلاوقۇن دىدى :

سەن سقراط ! بونلارك ھا، وسىنى مندىن سوروشماقىدىن يقىن
كە غەرضك منى امتحان اىتكىدر هە كاھ سەن سؤال اىتىدوكك امورك
ئامىنىي نىجە كە لازىم بىلوب و آكلا-ن كىرك دىنادە هە شىئىدىن
قطع علاقە ايدوب فەر و شغللىك ملتىك ايشىنە، نىحصر ايدەسەن .
و ملىتىدە بۇ سياق دولاندرىمچى چوخ چىتىر .

— بىس سەن بىلە كان ايدىرسىنکە آساندرا ؟ سقراط دوبارە
سۇئال اىتدى :

— اىندى بر ذادىدە سەندىن سوروشماق خواهش ايدىرىم .
من بىر دفعە بىلە اىشىتىدمك سەن بىر زمان اوز فەتىر عمۇبىك ايو
ايشلىرىنە معاونت و كۆمك ايدىردىك نهایت صىكىرەن قولاق
آ-مۇب بوشلاڭك . او كا سبب نە اولدى ؟

— منم اچجۇن چوق چىتىن كىچىدى چونكە بىر ياندىن عموم
سوزىيە قولاق آسمادى بىر ياندىن دىنک ايوينىڭ خراجانى چوخ
اغىرايدى باجارە بىلمىدىم .

— باخ كورىرسىنى سەن بىر ابۇى دولاندرماقىدە عاجزلىور

سن بس بتون ملتک ايشيني بوننكا سن نجه کوتوريرسن هر
ايشه کرمك ممکندر اما ايش آنجاق او وعده رونق تاپار و
ياخشي نتيجه ويرركه بر ماهر و قابل شخصك اليه دوشە.
ايندي عنزىم نورديدم غلاووقون درست فكر ايت شهرت و
عنزت يېنه اوزيكه بلا و مصیبت قازانارسن اوچىه كىت من
سندن سوروشدوقيم ارسلرلەن خەلسەنی ئاما و كەلە اوكىن سىركە
دن عقلىك صلاحىدى نه اوسلە اوکا عمل ايت كور حاملق
سکا تافعدر ياخوخ ؟

غلاووقون باشىنى آشاقە سالوب دىنەز سقراطىن اوزاقلا.
شىدى او وقتدى حاملق ادعائى باشندن چىقارتدى.

حەمە كىم ياخشىدەر - قول ياخوخ ؟

بر دفعە سقراطىن قوشۇمى اريستارخ اونك يانسە كاوب
اوز حال و سىندرانىن بو كونە شكارىت ايلدى:

- ها فكر ايديم بىلەيورم باشيمه نه جاره قىايم، ياخشى
دولىم واريدى ياخشى آلس ويريش ايىرىدىم نهايت چىخ فلك
دوز دولاغادى سودادە زيان ايدوپ بالمرە سەقىن دوشىم ھامى
مال و دولىم بالكلەيە الىدىن كىتىدى حق سرمایىدە تلف اولدى.
قضادن بر يانىندا دعوا باشلانوب قارداشلاريم دعواوه اولىدلر
اونلار كىدە يەيملىرىنىڭ و عورتلىرىنىڭ قىدى و قرا كونى منم او.
ستمه توكلدى. دوز اون دورت باش كافتىك كىرك يەيمكىنى و
كىمكىنى ويرم بلا و محنت كون بكون زىادە لۇر نه علاج ايتلۇ؟

باشكە دونوم سقراط من بر تىجرەلو دنيا كوردىش آدمىن مكا
بر تىدير و يول كوسىر.

- عنزىم دوستىم! من سکا چوخ يازقىم كاور. من او
زىك بىس نه تىدير ايدوپسىن ايشى نه سياق يۈندەم سالاجاقسىن
فقر بلا-نى اوستو كەن نه نوع دفع ايدەجىكسن ؟
ايستدىمك بىرىندىن پول بورج ايدوپ كىنه تجارته مباشر
اولام چەفايدە ھېچ كىمسە اعتبار ايدوپ پول ويرمىدى ھامو
بىلوركە ايشىم خرابىر يىان تىزىلەم.

سقراط باشىنى تىپدوپ دىدى:

دوغى و در اون دورت باش كافتىك پۈمىھ-يىنى ويرمك آسان
دەكل كەر الدە چوخ پول اوله ياخىكە بر پىشه و صنعت صا
حې اوله-من اما ايش بودر كە سەنگ قوشۇويك كافتىي ايكەمەندە
چو خدر بىس نه سبىھ اوئىلار ھاموسى توخ و ئىفلرى ساز معىشت
ايديرلر ھەلە آرتق قازانجلرىدە اولىر.

- ياخشى تىڭىز كىتوردىك! آريستارخ رىشخىند ايلە كولە
كولە اوکا دىدى: من قوشۇمك بىر تىك جانىندىن بشقە يىرده قال
لان اون دوقۇزى ئاما قولدىلەر كە يېوب كەدوکارىندىن زىيادە قال
زانجلرى اولىر كۆنۈز اخشامە قدر ايشلىورلار. اما منمكىلەك
ئاما آزادە و آغازادەدرلر اوندەت نەر ادمىك ايجىزە بر قو
لە يوخدر.

- آغا زادە اولاندە نە عىيى وار اوئىلار ايلە قوللارك فر.

قى نىدەر؟ سىن بىلا ظن ايدىرسىكە اوئىلار قوللاردىن ياخشىدر؟
 - بىتە ياخشىدر آغازادە و آسودە بونايلر هارا اختيار
 سىز و حرمتسىز قوللار هارا - زەمین نا اسمان تھاون وار.
 - صحىحدر سوزىدە بىلە چىخىوركە اغازادە و آسودە يو.
 نايلر ياخشىدر اما اصل حقيقىتە كورسەن بودرکە قوللار آسودە
 اغازادەلردىن هەم ياخشىدر ھەمە راحتىدر جونكە اوئىلار ھەم تو-
 خدر و هەم پولى معلوم و اشكار اوولوركە قوللار اىشلەك باجاري
 اختيارلو و ازادە بونايلر باجاري.

- منكىلدە اىشلەكى باجاري ولكن من اوزمىم اوئىلارى
 ايشە بىورماقە راضى دىكلەنجى، اولا بىلوركە من اوئىلارى اىشلەككە
 تايكىد ايدىم آخر اوئىلاردىن نىخىب نىسلەرلەر منم ياخون اقرابام درنر
 اوئىلرى اىشلەتكە مىك انصافدر؟

خاطىلرى اىخىور قابلىرى سينار اوئىنن صىركە قىل و قال
 باشلىيوب مندىن ھېمىشە ناراضى قالارلى بىلە اولا بىلورمۇ؟
 - بىن ايندى قىل و قال بۇ خدر كە جەلمىسى سىندىن راضى
 درمى؟ و بىرى بىلە دالاشوب ساوشمىورلر كە؟

- نىجىھ ساوشمىورلار بىس سخىردىن اخشامە جىن صىعتلىرى
 نەدر؟ دالاشوب ساوشمىورلار بىس نە اىايىرلار؟ اوئىن سوائى كە
 بىر آيرى اىشلەرى يوخدر! سىن دىن فريادىدىن قولاغ دوتولور.
 - چوخ عىجب سى اوزىك اقرار ايدىرسىكە اىشىزىدە اقربا-
 لرلەك سنك ايوىكە ھېمىشە نزاع و دعـوا ايدىرلەر و اوزلەيدە

اجلقىدن يىلىمپورلر كە نە اىتسونلار مىك سنك عقللىك بونى كىسىر
 كە قارداشك اوشاقلرىنىڭ تىجابت و ازادەلىكى اوئلىرى توخ ايتىز
 ازارلارنىڭ صلاح و محبت بىر با ايمىز بىس بىلە اولان حالدە صلاح
 و ياخشى بىلە دىكىي كە سىن بىر طور ايدەسەن كە اوئىلاركە ھە بىر-
 يىزىنە اوز قاپىلتنە و قوەستە موافق بىر ايش تعىين ايدەسەن چوخ
 احتمال واركە اىشە مشغۇل اولاندىن سىركە اوئىلارك اراسىندا ھەم
 نزاع و فساد كۆتۈرۈلەرنىڭ ھەمەدە آچ قالمازلىر.

- سىن كوردىيىك مىصلحتە من عمل ايدىرىدىم. ولى بىلورم
 كە ايش دوئىاق اوئىلارك خوشىنە كاپىيەنگىدر و بىرده شهر اھلى
 ايشىت سەلەر كە من اوز خوش و تبادىي اىشلەكە مجبور ايدىرىم
 مەن تەمت زىدە و مىذمت ايدىرلەر.

- ايندى بىس دعوا و نزاع لىرىدە و اجلاقىدن آچىمقلەرىنى
 تەمت ايتىرلەر؟

- كېم بىلسۇن بىلەك ايندىدە تەمت ايدىرلەر كە بىلە كاسېلىق
 و يو خىلائق حالتە دوشىشم اما نە فايدە مىذمت ايدىرلەرسەدە بىر
 شخص يوخدر كە بىر قدر پول و يىرۇب ئىملى دوتا تايانىكە بىر نوع
 اوزىي قاتىزۇب اىشىمى دوزىلەم.

- نە عىبى وار قوى تەمت اىتسونلار انسانكە حقىقىدە چوخ
 سوز دىلور ولكن ھە دىيىلەن بېھودە سوزۇرە و احقاقانە مىذمتلەر
 قولاق و رەمك لازىم دىكىل. سوزمن دىيىندر: سىن كىت امتحان
 ايجۇن اوئىلارك ھە بىرىخى بىر ايش اوستە نىصب ايلە بىلەك الائەك كۆ.

مکله ایشلرک راست کله .

آریستارخ سقراطک مصالحتی قبول ایدوب سوزنیه عمل
ایتدی یاریم ایل کیچندن صوک سقراط اریستارخی کوروب او
ندن احوال پرسان او لدیک کندران و معیننک نیجه کیچنور
با خشیمی دولازورسن . اریستارخ اوکا بو منوال جواب و بردى :

— شکر اولسون آلمهله با خشی دولازورم و همیشه سنک
عمرکا دعاکو وارام زیراکه سنک سوزلک ایشیدن برقی
من ایشلریم دوز کتوردیر کندراینم دخی خوش کیچدر . بر الله
بنده می مکا اعتبار ایدوب بر قدر یون بورج ویردی اهل و
عیالم اویونی آیروب ما هوت خوددیلر هان ما هوت دن زنانه
و مردانه بیاس تیکوب بازاره چخاروب ساندوق و حیطة فرو .
شہ یتورندن صکره نه اینکه یونک بوانی حتی ارتق قازانجده اله
کتوردیک او زماندن بو حاله دک بو صنعته مشغول واروق ایندی
شکر اولسون خداره ایویزدنه دعوا وار نه آجاق بونلردن
علاوه ایزدنه نقدمایه منده وار .

— بس شهر اهلى نه دبور تهمت و مدمت ایتیور ؟

— بوخ هیچ کس تهمت ایتیور ، کوله کوله اریستارخ جواب ویردی

بر کون کینه سقراط شهر میداننده کنزرکن بر جوانه
آغالاردن راست کاوب کوردیکه نفسی سنک او لش میدانک بر
طرفده او زانوب ایستیدن او ز کوزبجي یلیور .

— سقراط او ندن سؤال ایلدی : بیله یورو لما فکه باعث نه در ؟
— نیجه یورو لیومکه بو کون دوز اوون ویرست یول
کندهن پیاده کلشم .
— یعنی جوخ یورو لو بسن مکر دالکده آغز شله وار ایدی ؟
— جوان او غلان سقراطک بو کونه جواب لرندن رنجیده
خاطر او لوب دیدی : مکا نه دوشوبدر یوک کوتورم یا اینکه شله
چکم بس قول نه یه لازمدر یا نیمچه قول اپارمشدیم هر نه شیم
وار ایدیسه قول کوتورمشدی .
— بس قول نیجه ؟ او ده یورو لو بدرمی یا بوخ ؟
— او نیه یورو لسون ؟ او نک جان ساق بدنه ساق ستون
بولي شله آلتنده او خویه او خویه کلوبدر .
— فقیرسن پچاره سن ! من سکا چوخ یاز قبم کلور بیله
علوم او لور که سنک قولک سدن خوشبخت در چونکه او هم
سکلا قول او لوق ایدیر هم او ز که سنه لازم او لور همده او ز ایشینی
بولا آپاریر اما سدن نه غیرلره بر فایده وار نده او ز نفسکه .
چوق یازق چوق ا

او ز که بر وقت سقراط کوردیکه بر کیشی او ز غلامنی
قچی ایله رحسیز چوق برک دوکور اوکا یا وق کاوب سؤال
ایلدی :
— نه سبیه بو یازیقه بیله برک اذیت و بریرسن یونک تقصیری نه در ؟

نیجه دو کوب اذیت ایتمیوم که مفته خور نبملک بریسیدر که
سیوب یاماق دن و اوینیوب کولمکدن بشقه بر پیشه‌سی یو خدر
یوز قیچی‌ده اوکا ازدر . سقراط قول صاحبینی کناره چکوب
دیدی :

بس دوغر وسی دی کوروم سنک پیشه‌ک ندر ؟ سنک
دنخی فکر و ذکرک بو دکلی که بیدیک اطعامی لذید راق، یاندقک
یورقان دوشک راحت و یومشاق اوله و کونلرک عیش و عشر-
تده خوش کیجه ؟

صاحب غلام عاجز قالوب جواب ویره بیلمدی .

پس هر کاه سنکده فکرلرک انجاق سیوب ایچوب یاماقه
مشتمل ایسه سکانجه قیچی وورمق لازم کلور ؟ هر کاه اوینوا
تببل و مفته خور ایسه شک و شبهه یو خدر که سندن عادت کو .

توربدر و سن اوندن زیاده آکناه کار و تقسیرلوسن .
قول صاحبی چوخ خیجالت چکوب سقراطدن او زاقلاشدی .

احل و عیال ایله نه نوع رفتار ایامک لازمدر چیزی
ایله که سقراط داش یونماق صنعتنی ترک ایدوب سخردن اخشا
مه قدر کوچه‌لرده میدانده خلایقه معیشتک طریق سلوکنی و
حسن رفتار و معاملاتک طرزبی تعامی ایمکه جان و دلیله قوره
شاندی اونک عورتی اوچجه سقراطک بو حالتندن چوخ ایچیوب ،
مکدر اولدنی و خیال ایلدیکه زوجینک تعامی ویرمکیندن اوشا .
قلره پالتار و چورک بھاسی چیخمه جقدر اما صکردن سقراطک

باشینه جوق شاکرد جمع اولانده بیچاره عورت بیله کان ایلدیکه
اونلارک وارلاقنه کوره کیچن کندرانی یسره و وسعته مبدل
اوله جقدر زیراکه قدیم عصرده معلمک حرمت و عنزی آر-
تق اولماقه کوره تعلیم و تدریسلرینک عوضنده دخی یاخشی
اجرت، حق زحمت آلوردیلر یازق عورت یقین ایتمشیدیکه شا-
کردار سقراطه چوخ آرتیجق پول و مال ویره جکلر و تیزک
ایله کیچن اغز کونلر آسانله و راحتله دونه جک در نهایت
سقراط بر آیری سیاق فکر ایدیردی اونک فکرلری بو ایدی :
« من ویردیکیم درس و تعلیمک عوضنده اجر آلا بیلمرم زیرا .
که من خلایقه تعلیم و تدریس ایتدیکیم احوالات و حکمتلری
نماماً مکا قلبمده موجود اولان حق تعالی نک صوت عظیمی تعامی
ایدوبدر من اونلاری اورکدیرم و دلات ایدیرم حق یوله دو-
فر ولقه پس بونک مقابله‌ده اجرت و عوض آلمماقه من قادرم
می ؟ » او سبیه سقراط باشینه طوپلانان جمعیت کشیدن بر شیئی
طلب و تنا ایمزدی او ز عیالی دولاندیرمچ ایچون کنه لازمی
قدرنجه داش یونوب فروش ایدردی . فقرا و یو خسولر کیمی
کندران ایمک سقراطک عیالنه غایته آغیر و عار کلوردی اوکا
کوره تیز تیز کیشی سینه شکایت ایدردی که نه ایچون چکدیکی
زحنتک اجرینی آلماقده او تابوب حیا ایدیر و بعض اوقات او
مقامه یتردیکه شدت و حدتند آغلیوب صاحبینی داکایوب مذمت
ایلدی . همین عورتک آدی « قسانپیسا » دک ایدی او ز بدیه

چوق آجقلو و تند مزاج بر عورت ایدی آجیقی دوتان زمانی
پالتارینی جروب ساچلرینی يولوب الینه هر نه دوشسه ایدی آنوب
سندرردى او سببه «قسانتپا» دن سقراط اوزى و اولادى
چوق ذلت و مشقت چکردىلر. على الخصوص سقراطك اوزىخى
چوق ايجيردى عورنك آجیقی دوتوب اوچه سسیله چقزان
زماني سقراط يا اوکا نصيحت ايدردى يا انيكه هيچ دېنzerدى.
بر كره «قسانتپا» نك كينه آجیقی نيه دومشدىسه باشلا.
دى اوز ادینى داكلاماقه نقدر اونى جوق متمت ايدوب حقنده
ناشايست و آجي سوزلر ديدى ايسه كينه سقراط ماكت و صامت
اوتوروب اوکا اصلا محل قويىدى سقراطك بونخوسكۈنى عورته
دخىدە زىادە تائىر ايدوب اونك غىظ و غضبى اشد اولدى عورت
هان دم قاب صوينى كوتوروب زوجىنک باشىنە توکدى
سقراط بو حالى كورنده ديدىكە من دخى يقين ايتمىشىم كه بو
كورولتوو نزيلاتى دن سىگره كىرك ياغىشى ياغايدى سو آيدىنلۇق در شەكر
اولسون الله اخريز ايدىنلۇق اولاچق ديبوب باشلادى اوستىنى
و باشىنى سيلوب تىزلىك سقراط اوز اوشاقلرىنه دخى هەم وقت
نصيحت ايدردىكە انالارىلە ملايم دولانوب اونك سوزلىنىڭ مرا.
رتىنە متىحمل اولسونلار بىر دەفعە سقراطك بىوك اوغلى والدەسىنىڭ
او زىنە عاق اوروب آغىز سوز دېشىدى. بو احوالات سقراطك
قولاقىنە چانقدە فرزندىنى حضورىسە چاغرۇب اوئدن سورو.
شىدى ئىمەر بان اوغلۇم! ياخشى باقى ايتنى كىسلرى نېھ ظن ايدىر

سن ياخشى آدمىرلر يوخسە پىس؟

- من بىلە فکر ايدىرم كە ياخشى باقى ايتنى ادمىن و ياخشى باقى عوضىنە ياخشى باقى ايتنى كىدىن مردار و پىس ادم دنیا ده يوخدر نە اينكە واحد، ن بىلە فکر ايدىرم باكە هر ئاقىلە قاچقى بوكادر.

- بونى سن چوخ دوغرۇ دىوب ياخشى فەممىيورسن بو سوزىيەدە جواب وير. هر كاھ بىر شخص بىر ضعيف كىمسە نە. نك حقنده ياخشى باقى ايده مەڭلاً اونى كوتوروب الندە كىزدىرە اوکا خوراك و بىرە اكتىنە پالتار كىدىرە جىركاۋ اپاسى يوې ياتماق اىستىنەدە ياتىزدە ناخوش اولاندە باشنىڭ اوستىنەن كىنارە كىتىمىھ حدت و حرارتىي محبت و مەھربانلىقىلە سوبودە بىلە كىسە ياخشى مى دىرلىر ضعيف شىخىشك حقنده او ياخشى باقى ايتنى اولورمۇ؟
- البتە او چوخ انصافلۇ و حىبت لو شىخىصدركە ضعيفلەرە و محتاج لە معاونت و انسانىت اظهار ايدىر.

- باخ اىندى درست آكلا نېھ كە مذكور شىخى اوز كە سىنىڭ بارەسىنە ياخشى باقى ايتمىش اولورسىنک مادارك سىنک حقىكىدە بوندن چوخ چوخ ارتق زەخت چىكوب سكا بۇ نىنندە ارتق ياخشىقلەر و حرمەتلەر ايدوب سكا اوز دوشىنەن سود و بىرۇب مەخت لە صېر ايدوب كېھلەر صباحە كىمىي ياتىيوب سنى بو مقامە يەرۇب در اىندى سن بو قدر زەخت و مەھربانلىقىلە عوضىنەمى بى احتراملىق و ادبىزلىق ايدوب انىڭ اوزىنە عاق اولورسن ؟ آفرين سكا بارى اوئان حىبا ايلە سقراطك اوغلى

او زینی ایتوب بیلمدی نه سویاسون اما کنه او زینی صافه چیخار
تفیچون انسنه دیدی :

— منده انامک حرمتنی و خاطر بی عنز دو تار دیم و همیشه
قولا و قنده حاضر دور ارادیم هر کاه او خوش خاصیت و ملایم
او لسه ایدی هیچ نا حق یره ادمیله دالاشوب تهمت و مذمت
ایدیر نا لایق سوزلری عبث یره دبور دخی تاب کتوردم او.
لور .

— یاخشی ! سن بیله کان ایدیرسن که کوریه وقتی سن
همیشه حق یره چیقیریدون ؟ انامک سنک هر بر آد او حرم
کتمه صبر ایدوب سفی سو وردی سنک زیبه و پرورشکه دقت
یتورو ب رستار اولوردی سنده کرک او ندن تمثال و عبرت الوب
سکا پیسلک ایتسده او کا یاخشیلیق و محبت اظهار ایده سن .

— (طعام لازم دکایدی)

بر دفعه سقراطک یاشه بر معلم کلوب اونک دولانا جاقه
دقت یتوردندن سکره دیدی :

— بی سقراط ! سنکده دولاشقکی کوردم . ایندی بیلد
یکه نه یدوک طعام و خوراک داد و لذتی وار نده کیدوک
لباسک بر صفقی و لیاقی ! بر لباسی ایلک دورت فصلنده دده
کیورسن سنک ایچون یای ایله قیشك فرقی یو خدر و ایاقله کده
ده که اصلا قاب یو - ندر .

اکر سنک علم و حکمتکدن سکا بر نفع حاصل اولیه جق
او علم و حکمت نیه لازم در ؟

— سن بو زمانه قدر هیچ ایشیدوبسن می که من او زجنت
و طالعمند بروکسه شکایت ایتمش اولادم ؟ سقراط او ندن سؤال
ایلدي .

— خیر عمر مده بر کسدن ایشتمه مشم که سن او زکدن شکا
یت ایدسن کنه هر حالده سنک میشتک خوش دکل زیرا که
ییوب ایچدوکاک زادرلک دادی یوخ او زکده دنیانک عیش و
لذتندن بی خبر و محروم سن .

— یوخ سهو ایدیرسن هیچ کیمسه من کیمی شیین اشتها
ایله ییوب ایچمیور بیلورسنی نه سبیه ؟ بو دقیقه تمثال ایله سکا
علوم و بیان ایدرم : سن او زک یاخشی بیلورسن که اک او جوز
خوراک آجان زمانی هر بر لذتلو و عطرلو خوراکدن شیین راق
و لذیذ راق اولور . منده بو منوال ایدرم درست و کامل
آجلقی حس ایته سم طعام سفره سینه اکلاشمرم اور کیمده عطش
و یانقو اولمه سه صو ایچمرم . او کا کوره او جوز خوراک تیز
و صاف صو من ایچون اغایانه و بهالو خوراک کیمی لذتلو و
خوش در و ارتق بر شیئه دخی احتیاجم یو خدر . پالتار و پو .
شاک خصوصنده همچنین بر ساده لباسدن ارتق مکا او زک شیئی
لازم دکل . غیرلر افلأً ایکی دست لباس او زلری ایچون حاضر
ایندرلر بر دستی یای فصلنده او تری بر دستی قیش . چونکه

انلره يايده قيش لبـانـدـه چوخ ايستـي و قـيشـده يـاي لـابـانـدـه چـوخـ
ساـوقـ اوـلوـدـ اـماـ منـ اوـزـ بـدنـيهـ بـيلـهـ بـروـشـ وـيرـمشـ كـهـ يـايـ فـصلـنـدـهـ
وـ قـيشـ موـسـمـنـدـهـ منـمـيـچـونـ حـالـ بـرـدرـهـ نـهـ يـايـدـهـ چـوخـ ايـسـتـيـلـيـكـ
چـكـورـمـ نـهـ دـهـ قـيشـدـهـ سـاـوقـ حـسـ ايـدـرـمـ .ـ ايـسـيـنـدـهـ سـوـيـوـقـداـ.
دـهـ هـارـاـ لـازـمـ اوـلـسـهـ كـيـدـوبـ نـهـ ايـشـ وـاقـعـ اوـلـسـهـ دـوـتـيرـمـ ايـكـ
اوـجـ دـسـتـ لـبـاسـ دـخـيـ مـكـانـهـ لـازـمـدـرـ .ـ

ـ دـوـتـاقـهـ سـنـ اوـزـ بـدنـكـيـ بـرـكـيـدـوبـ هـرـ شـيـئـهـ عـادـتـ كـرـ
دـهـ اوـلـوـبـسـنـ دـخـيـ غـيـرـلـهـ نـهـ دـوـشـوبـ كـهـ سـنـكـ دـالـكـجـهـ كـيـدـوبـ
ذـلتـ وـ مشـقـتـ ايـلـهـ كـذـرـانـ ايـتـسـونـلـرـ ؟ـ

ـ ايـمـدـيـ عـرـضـمـهـ متـوـجـهـ اوـلـ .ـ بـيلـهـ تـمـالـ دـوـتـالـكـهـ بـرـ
فـقـيرـ وـ اـحـتـيـاجـيـ چـوخـ اوـلـانـ شـيـخـ بـزـمـ يـانـزـهـ كـاـوبـ بـزـدـنـ كـوـمـكـ
وـاسـمـدـادـ ايـدـirـ اـياـ هـانـسـيـمـيـزـ اوـكـاـ كـوـمـكـ وـمـعـاـونـتـ يـتـمـكـ باـجـارـرـوـقـ سـنـ
يـامـنـ ؟ـ بـيـ شـكـ سـنـ بـوـ طـورـ فـكـرـ ايـدـهـ جـكـسـنـ كـهـ چـوخـ شـادـلـقـ ايـلـهـ
اوـكـاـ مـعـاـونـتـ ايـدـوبـ دـيـلـكـنـ حـاـصـلـ ايـدـرـدـيمـ اـماـ اوـزـيـهـ دـهـ چـوقـ
شـيـئـ لـازـمـدـرـ اـكـرـ اوـكـاـ وـرـسـمـ چـارـهـ سـيـزـ وـمـحـتـاجـ قـالـاجـافـ وـ كـيـدـ.
وـبـ ايـشـينـهـ كـوـمـكـ ايـدـرـدـيمـ اـماـ وـقـتـيمـ تـنـكـ درـ قـبـاـجـهـ اوـزـ اـيـشـلـرـمـىـ
دوـتـاقـ اـفـضـلـدـرـ .ـ اـماـ منـ ؟ـ مـنـ سـنـكـ كـيـمـيـ دـكـامـ مـنـ اـيـشـمـ آـيـرـىـ
جـورـهـ دـرـ .ـ يـوـخـسـوـلـلـارـ وـ جـارـهـ سـيـزـلـهـ كـوـمـكـ اـيـمـكـ مـنـ هـمـيـشـهـ
حـاضـرـمـ جـونـكـ اوـزـومـ اـيـجـونـ چـوخـ شـيـئـ لـازـمـ دـكـلـ وـقـتـهـ حـيـفـمـ
كـلـورـ اوـنـدـنـ مـكـاـ زـيـادـهـ نـفعـ بـوـ خـدـرـ .ـ تـعـامـ ايـدـرـمـ بـوـلـسـيـزـ اوـكـرـ
دـيـرـمـ اـجـرـسـيـزـ .ـ

ـ بـلـ الحقـ بـوـ بـيـلـهـ دـرـ .ـ

ـ بـرـ تـمـالـ دـخـيـ كـتـورـكـ .ـ دـوـتـاقـهـ عـمـومـ مـاتـ اـيـجـونـ بـرـ
اـيـلـهـ وـاجـبـ اـيـشـ وـاقـعـ اوـلـوـبـكـ اـجـاعـكـ خـيـرـ وـ مـنـقـعـتـدـنـ اوـرـىـ
كـرـكـ بـرـ شـيـخـ هـاـنـ اـيـشـ اـنجـامـ وـبـرـمـكـ بـوـنـهـ كـوـتـورـهـ .ـ سـنـكـ
فـكـرـلـكـ كـنـهـ بـوـ اوـلـاـجـافـكـ يـاـخـشـيـ اوـلـاـرـدـيـكـ مـذـكـورـ اـيـشـ مـنـيـ
مـاـمـوـرـ اـيـمـيـدـيـلـرـ هـرـ كـاهـ جـمـاعـهـ قـوـلـوـقـ اـيـتـسـمـ اوـزـ اـيـشـلـرـيـعـهـ ضـرـرـ
چـكـهـ جـكـمـ اـماـ مـنـ اـيـجـونـ بـرـ مـانـعـ بـوـ خـدـرـ چـوخـ فـخـرـ اـيـلـهـ كـيـدـوبـ
مـلـتـهـ خـدـمـتـ اـيـدـرـمـ بـرـ شـيـئـدـهـ فـنـيـهـ كـيـتـمـزـ .ـ

ـ بـوـنـ دـوـغـرـ وـ بـيـوـرـيـسـنـ وـلـيـ كـيـنـهـ هـرـ طـورـ اوـلـسـهـدـهـ
مـنـ اوـلـوـمـهـ اـرـتـقـ رـاـضـيـدـيـمـ سـنـكـ كـيـمـيـ تـعـيـشـ وـ زـنـدـكـانـقـ يـتـمـكـ رـاـ
ضـيـ دـكـامـ اـنـجـاقـ بـرـ اـيـشـ تـعـجـبـ اـيـدـرـمـكـ بـوـ قـدـرـ خـلـاـيـقـ سـنـكـ
دـانـشـ وـ سـجـيـتـكـ نـيـهـ عـاشـقـدـرـ ؟ـ

ـ بـلـ دـانـشـ وـ سـجـيـتـهـ عـاشـقـ اوـلـانـ چـوخـدـرـ وـلـكـنـ
سـجـيـتـمـكـ مـضـوـنـهـ عـمـلـ اـيـدـنـ آـزـ اوـلـورـ اـكـثـرـيـ سـنـكـ كـيـمـيـ قـوـلـاقـ
آـسـوبـ كـنـهـ اوـزـ اـيـشـلـرـيـلـكـ دـالـنـجـهـ كـيـدـرـلـرـ اـماـ بـعـضـلـهـدـهـ مـنـمـ دـيـدـوـ
كـيـهـ دـرـسـتـ مـتـوـجـهـ اوـلـوـبـ معـنـيـ سـنـدـنـ مـطـلـعـ اوـلـاـ وـقـدـهـ يـانـدـهـ قـاـدـ
لـوـبـ صـلـاحـ دـيـدـيـلـهـ تـوـيـشـ اـيـدـرـلـرـ وـ هـيـچـ بـرـ زـادـدـنـ شـكـاـتـ
اـيـتـيـوـبـ اوـزـلـنـكـ مـنـ جـمـيعـ الـجـهـاتـ خـوـشـ بـختـ وـ مـسـعـودـ اوـلـاـ
قـلـرـيـخـ اـظـهـارـ تـشـكـرـ اـيـلـهـ بـيـانـهـ كـتـورـرـلـرـ .ـ هـنـ وـ مـنـ تـابـلـرـيمـ
سـنـكـ بـختـ وـ طـالـعـكـرـدـنـ مـخـبـرـلـهـ چـوـنـكـهـ بـلـ سـنـكـ حـالـدـنـ بـوـ مقـامـهـ
كـيـجـمـشـوكـ اـماـ سـيـنـ بـزـمـ مـسـعـودـ اوـلـاـقـيـزـلـهـ حـالـيـ دـكـاـسـيـزـ جـتـهـ

بزم سعادت نه اولدوقى سىز هنوز حس و درك ايمشىكمىز بزم
معيشتمىزك طمى سزك دماڭكىزه يتشمىوب . معلم سقراطىدىن
ايريلوب كىتدى اما اوز او زىنه دىرىدىك من يلىمۇرم سقراطك
حقىقىنە سوبىلۇم . جو خلرى اونى ديوانەلەق و سفاهە حەمل
ايدوب . عېت يره اوستە كاولار نهایەت الطافا و حقىقتە بىلە.
دۇمى ؟ من قىاجاقە كورە سقراط كاللاو ياخشى و انصافلو آدمدرە.

قارداشلىك رفتار و دولاناجاق بازەسىنە

بر دفعە سقراط ايشتىدىك بىر دولىنىڭ تاجر اوز دوغما قار .
داشىنەن آيريلوب نك او لور آتفاقا او كا راست كلوب بىلە دىدى :
— من سكا چوخ تعجب ايدىرم سىن بىر عقللىو و ايش بىيان
ادمسن، هىشە جدو جەد ايدىرىسىنە كەرتۈرمەن و دوات قازانە
سەن اوسييە او زىيەك يولداش و كومىكچى اختارىرسن چونكە اتفاھ
قىلە دوتولان اىشىدە خېر چوخ او لور اي او ز دوغما قارداشلىكى
يولداشلىق قبول ايتىن نە او لور ؟ مىك قارداشىلە دولاناجاق بىر
او قدر چىتىن در ؟

— قارداشىلە بىر دە دولاناجاق چوخ كۆزىل اىشىدە ولكن
نجە قارداشلىق قارداش واركە ياخشى در قارداش واركە پىس در
من قارداشم يادلەر ياخشىدەر مكا پىس من عمرك بو جاقىنە قدر او .
ندن بىر ياخشىلىق كورۇمىش .

— پلکە سىن او نكلە پىس رفتار ايلپورسۇ اونى انجىدوب

اذىن، وىررسن ؟ — من آنجاق او ادمىلە خوش رفتار و مىز-
بان او لارامكە او دەمنى عىزىز و حرمەن دو تە انجاق او ادمىلە
شىرىن زبان او لارامكە منى شىرىن دىلىلە دىندروب سوپىلە انجاق
او ادمە ياخشىلىق ايدىرمكە او دە مكا ياخشىلىق ايدە اما بىر
شىخىشكە منى عىيلەمى او زەكلەرە آجا و هىشە جاشا منى ايشلىرىعە
زىان يىورە و باجاردېقە او زىيى انجىدوب خلق ارامەتھم ايدە
ھېچ وقى ايلە شىخصە من ياخشىلىق ايمەرم ؟ اونك خىر اىشە قەم
باشمارام ؟ تاجر آجىقلۇ سقراطە جواب وىردى .

— سىن مکادى كورۇم اكىر سىن خواهش ايدەسىنە
بر كىسەلە دوست او لەن اوكا نە ياخشىلىق ايدىرسن دوستىقى نەن
باشلارسىن .

— نا دوستىقى نەن باشلارام ؟ سايىر ادمىل نەن باشلارسە
مندە او نلار كىمى المدن كان حرىتى دوستىمە ايدىرم خانەم،
قۇناق تكىلەپ ايدوب ياخشى طعاملىق قابقە كەرتۈرمەن بىر
اىشىدە بىقدەر قوه كومك ايدوب پول لازم او لىسە پول و مال
لازم او لىسە مال صرف ايدىرم .

— سىن اينىدى بونلىك ھاموسنى سىن قارداشتىك حقىقىنە
عملە كەرتۈر كور آخردە نەلر كوررىسى بى شىك او سىنەن
خىجالات چىكوب امىرىكە مطیع صلاحكە راضى او لا جىقدەر .

— بىلە — ياخشى صلاح كورىرسن ؟ كىدرم اونك اياقىنە دو-
شىرم او كا باش اىوب يالواروب ياخار رامكە كل منىمە او لاق بىر

يوره اوده مندن اوز جوررسه بس اوونده خاق مکانه دير ؟ او-
نده اوئا زقدن من كرك يزه كيرم بر بشرك **كوزينه** كوره
سنمييم .

- ياخشى ايش دوتاقده هېچ عىب يو خدر عقللى باشندە
اولان كيمىسى هېچ وقتى ياخشى ايشە كولىز اكى سنك برادرك
اولزان سنك ايلە قارداش كىمى دولاۋاسە سنك محبت و
مهر بانچىلغۇك اوکا تائىر ايتسە سەقسىز و كناھەن بالك و
آزاد اوپورسەن اولوقت جەلەيە يقين اوپوركە كناھەكار سنك
قارداشك ايش . جونكە سەلكەن كان ياخشىاق اوڭك حفندە
ايتش اوپورسەن . و من چوخ ظن ايدىرىمكە سەن يو خارىدە
ذىكى اوپوان سياق برادركە معاملە و رفتار ايتسەن او سەندەن
او ز دوندرمە .

سەن كىت من دىدىيكم كىمى ايلە من سنك قارداشكى
تانيورمكە او بر ملايم و سايم النفس شىخىصرىكە هامو ايلە
خوش رفتار او لماقە راغبىر . كىدوك تازەدن باشلىيوك كەل محبت
و مودتە دولاۋاتىقى المەك لطف مىختىلە نىكىخت او لارسىز
الله دىنى بو منوال دولاۋاتىقى سور اوتكى بىوردىقى بودر . اىكى
قارداش انسانك اىكى كوزى اىكى الى و اىكى ايانى كىمىيدر . ال
جفت يارا توب اوندن او تىكە بىيرىشە كومك ايلسون اىكى قاردا
شە هېچىن بىرى بىرىنە آرخادر نىچە كان ايدىرسەن ياخشى اوپور
دىمى اكى ساق ال صول الله ضد اوسيدى ؟ اما سەن ياخشى

بىلورسەنكە المە بىرىنە ضد دكىل ھېشە دوستاق طريقىنجە بىرى
بىرىنە كومك ايتىكىدە درلر و اىكىسىنگ بىرىدە فايدەسى جـ و خـ
اولور . الـ بـتـه قـارـداـشـكـ كـوـمـكـ وـ خـيـرـىـ كـوـزـلـكـ وـ اللـكـ ؟ـ اـيـاـهـ
غـلـكـ كـوـمـكـنـدـنـ آـرـقـرـاـقـدـرـ .ـ الـ وـ اـيـاـقـ بـرـ بـىـرـىـنـهـ كـوـمـكـ اـيـلـمـكـ
آـنجـاـقـ قـوـنـشـوـلـقـدـهـ وـ يـاـخـوـنـلـقـدـهـ بـاـجـارـىـ كـرـكـ اوـنـلـارـكـ ماـيـنـىـ يـاـ.
رـىـمـ آـرـشـنـدـنـ زـيـادـهـ اوـلـماـسـونـ اـمـاـ قـارـداـشـكـ كـوـمـكـلـىـ قـارـداـشـهـ
هـارـداـ اوـلـسـهـ كـاـلـوـبـ جـاـنـورـ اوـنـلـارـكـ اـرـاسـنـدـهـ دـرـيـالـارـ وـ دـاغـلـرـ اوـ.
لـسـهـدـهـ بـرـ بـرـلىـنـهـ كـوـمـكـ اـيـتـكـ قـادـرـدـرـلـرـ .ـ كـوـزـلـكـ اـيـكـىـسـىـ
دـهـ اـنـجـاـقـ بـرـ سـمـتـهـ وـ بـرـ طـرـفـهـ باـخـورـ اـمـاـ قـارـداـشـكـ بـىـرـ قـابـاـ
قاـ باـخـانـدـهـ اوـبـرـىـسـىـ قـادـرـدـرـكـ دـالـهـ باـخـسـونـ .ـ حقـ تـهـالـىـ جـيـعـ
نـوـعـ بـشـرـهـ قـارـداـشـ كـيـمـىـ دـنـيـادـهـ دـوـلـاـتـقـىـ اـمـرـ اـيـدـوـبـ دـرـ .ـ
ايـنـدىـ بـرـ كـىـسـكـىـهـ اوـزـ دـوـغـمـاـ قـارـداـشـلـهـ خـوـشـقـتـارـ وـ مـعـاـهـ
شـرـتـ اـيـدـهـ بـيـلـمـسـهـ يـادـلـرـ اـيـلـهـ نـهـ نـوـعـ مـهـرـبـانـ دـوـلـاـتـهـ بـىـلـرـ ؟ـ
بـونـدـنـ عـلـاـوـهـ اللهـ تـعـالـىـ حـضـرـتـ لـرـيـنـكـ اـمـرـىـنـىـ سـنـدـرـمـقـ
يـاخـشـىـ اوـلـارـمىـ ؟ـ

حـمـىـ اـنـسـانـلـرـ جـمـعـيـتـ اـيـلـهـ نـجـهـ مـعـاـشـتـ اـيـمـكـ لـازـمـدـرـ

آـفيـنـىـ اـهـلـنـدـنـ باـشـقـهـ سـقـراـطـدـنـ تـعـلـيمـ آـلـماـقـهـ وـ اوـنـكـ پـىـنـدـ وـ
نـصـيـحتـنـىـ اـسـتـمـاعـ اـيـمـكـ غـيـرـىـ شـهـرـلـدـنـ وـ يـادـ اـرـلـكـلـدـنـ اـدـمـلـرـ
دـسـتـهـ دـسـتـهـ آـفيـنـىـ شـهـرـيـنـهـ توـپـلاـشـىـرـدـيـلـرـ تـعـلـيمـ المـاـقـهـ يـاـ سـقـراـطـكـ
خـانـهـ سـنـهـ جـعـ اوـلـارـدـيـلـرـ وـ يـاشـهـرـ مـيـدانـهـ يـغـلـوبـ اوـنـىـ كـوـزـلـرـ .ـ

دیلر . سقراط میدانه چیقان کیمی خلاق اونی احاطه ایدردی هان قرار سقراطک باشنه بر کون چو خلو جماعت یغلمشدی و اجماعک اینچنده هر صنف و هر سن و ساله ادم وار ایدی : قو . جده و جوان ده وطن داشلریده یاد و اجنبی لرده موجود اید . یلر . سقراط چوخ داشهای سومندی آنچه سؤالات طر یقنجه حقیقتی اختاروب نیاردی .

او تیز تیز دیردیکه نجه منم ایام اویزی دوغمور آنچه اماماچه لقیله دوغانلره کومک ایدیر هم چین من سیزی اور کتیمیر ، اور کنمکلتره چالشوب کومک ایدیرم کنه عادته کوره کاوب بر تختنک اوسته او توردی و الی دیزی اوسته قوبوب باشین اشاغه تکوب فکره کیتدی قام جماعت صبر و آرا . مسین منتظر ایدیلر که معلم دانا نه مطلبک باره سنه او نلردن سؤال ایده جک . آخرده سقراط باشی یوخاری قالخروب دیدی :

— ایندی من سزدن بر شیئی سؤال ایده جکم کوروم هانسی بریکنر یاخشی جواب ویرمکه قادردر . کم دیه بیلور خلايقک آتفاق و اجماعیله زندگانقنه بر یرده معاشرت اینکنه سب تهدر ؟ او زکنر کوروب ملاحظه ایدرسکنر که او نلارک ارا . سنه همه اوقات کین و کدر بخل و حسد نزع و فساد باقیدر اما هر کس چکولوب ایری او ز الی و او ز باشی اولوب دولانه ایدی بونلارک هیچ بزی واقع اولمازدی .

بر بر باشلادیلر سقراطه جواب ویرمکه . بری دیدی : اوندن او تری ادمدر بر یرده معیشت ایدیرلر که آتفاقیله دوله غماقک خیری چو خدر بر شخصک ایشیدنده بر زاد چخماز مسئله مشهوردر که يالقوز الدن سس چخماز . آتفاقیله چ-وخ زاد ایلمک اولور .

بر آبریسی دیدی : تک و نهایا اولماقک قورخوسی چو . خدر يالقوز ادم اویزی و مالنی دشمندن حفظ ایده بیلمز . آرخالو ڪوبک قورت باسار .

او چنجی سی دیدی : يالقوز اولماقک غم و غصه سی چو . خدر آتفاقیله ڪذران ایتسن شادلک و شنلک اولور . دور دنچی سی دیدی : الله تعالی اویزیده بیله قرازمدار قو یوبدیکه

ادم اولادی جمعیت ایله اولسوونلر ایری ایری اولاسوونلر . — سقراط دیدی : حقدره اما کورک جماعتك بر یرده محبت و صلحیله دولانه صواب و یاخشیدر یا نزع و عداوت ایله دولانه ؟

— البته محبت و صلحیله ا جمله سی آتفاقیله او کا جواب ده اولدیلر .

— چوخ کوزل ! سزک دخی فکر و خیالکنر بو یرده در که محبت و صلح اوزره معیشت ایتمک فایده سی ارتقدر اللہ دخی امر ایتدیکی صلاح و مهر بانلیله دولانقدر اما چه فایده علی الظاهر کوریرسکنر که ایش ایری سیاق دور ایدیر ایا بوا

باعث نهدر؟

ها مولاری ساکت اولوب جواب و برمکده عاجز قالدیلر سقراط کنه باشладی: نه سبیه ساکت اولدوکمز؛ الان منده بیلمورم که بخی ادم نیه بربیریله صلحیله مدارا ایتموره. کورک بر یرده عقل عنده و بیروب حقیقی تا به بیلمورکمی. ایندی تدوکچ و قاعده ایله سزه سؤال ویریم سیزده غیرت و جهد ایدونکه درست و عا. قلاهه جواب ویره سکن اک اول بو سؤالی رد ایدک: دوست و بولداشدن انسانه چوخ نفع یتوشیر بوسخه منزد و اجرتیله دو تولان منزدور و فمله دن ابر

- اشکارا درکه دوست و بولداشدن کنه هامولاری بر دن جواب ویردیلر او نلردن برسی دیدی: من دیله دو تولان فمله او ز نفع و خیرندن او زی ارتق فکر ایدر نه اینکه ایش صاحبنک فاینده سنه سعی و تلاش ایدیر اما مهربان دوست اونفعنه تلاش ایدن کیمی سندن او تری چالشور.

ایکنجه سی دیدی: من دیله دو تولان قول و نوکر النده بول اولانه گندر - و یا اینکه دو تولیدیغی وعده معین ائمه ینته قدر سکانو کردر الده بول اولماسه قولده اولماز وقت قام اولد یسی - نوکر کیتیدی.

او چنجیسی دیدی: مهربان و صمیمی دوست ضرورت زمان بزدن او تری بی عوض بر شیئدره. ایشیم ز دارلله و چتینلکه دوشنده حقیق دوست بزه همت ایدوب بلالردن بزی

خلاص ایدر قرا کونده المیزدن پاشوب ایشقه چیخاردار تصر- فنده اولان مال و دوانی بزم یولیزده صرف ایدر نوکر یا قول بونی ایدرمی؟

دودنجه سی دیدی: یاخشی دوست و اشنانک آوزل خاصیت لری انسانه یاخشی تائیر و هر برده او زینی آغ کوکانی شاد ایدر.

- سقراط دیدی: هاموکمز شاهد اولور که مهربان دو- ست و بولداش منزدیله دو تولان قول و جاریه دن ارتق اولماقی تصدیق ایستدیکمز. پس یقین اولور که دولتلو و خوشبخت و کبی کوک او کس دکول که قابو سنده چو خلو نوکری و قولی اوله اما او کسر که چو خلو مهربان دوستلری و دوغر و بولداشلری وار بوندن بیله معلوم و اشکار اولور که هاموکمز دوست و بولداشی قول و نوکردن معزز و مهربان دو ترسکمز و هامو- کمز دوست و بولداشی قول و نوکردن چو خدر.

- اونلاردن بری: کرک بیله او لا یدی اما ایشک اصلنه با خامده بیله دکل.

ایکنجه سی: هر کاه بزدن سوروشمن که دشمنکمز نجه نفر در نقدر بیورسن حساب ایدر و نوکر و قولیزده از دکل اما حقیقی دوست و بولداش هر کسک بری اوله یا او لمیه ایکی دوستی اولان چوخ خوشبخت اولور.

- سقراط دیدیکه ایا بوكا سبب نهدر؟ او ز کمز اظهار و

لازم اوسله تاپوب و انجام ویربر بول لازم اوسله بولیله مال
لازم اوسله مال ایله خلاصه هر بر جهتدن معاونت و کومک
لک کوستیر بیله آدمه من یاخشی دیرم .

— سقراط — مذَّور شیخصلت یاخشی یاماڭلۇقى بىردى بىر
سن نېچە ترجىح وىرە بىلەرسن ؟

جواب — اوڭىڭى یاخشى ايشلۈندىن و خىر عمللارندىن .

سقراط — بىس او سنى نېچە تانىيە بىلە ؟

جواب — معلومكە همان صفتلىرىدىن — يعنى خىر عمللاريدىن .

سقراط — بىس دوستلىقى نه زمان باشىليە جىقسىز سنك او كا
احتياجىك اولاندە يوخسە اوڭىڭى سكا ؟

هامولارى ساكت و صامت اولوپ بىلمىدىلر نه جواب
ویرسونلر .

— سقراط — نه سېبىيە ساكت اولدۇ كىز دوتاڭىكە سىزىك بىر
يىكىزك يانشە بر تازە قوشۇ كاۋبدىر ، نه تازە كان سۇ تانىيور نەدە
سن اونى ، بىلە اولان حالدە كورك سن اوڭىڭى یاخشى و ئاناتلىقى
نى ندىن بىلە جىكسن ؟ لازمۇرى كۆزىمك كە مشارالىيە كاۋب سنك
حقىنەدە بىر یاخشىاق ايدە يوخسە اوچىجە سن كېدوب اوڭىڭى یاخشىاق
ايدە جىكسن ؟

— اوئلاردىن بىر شىخسى . — من بىلە كان ايدىمكە اوچىجە
كۆزىمك یاخشىدر نا اىسکە مشھىض و معلوم اوله كە فلانكىس خىر
عەملىك صاحبىدر يابد .

اىباتت ، اىلدۇ كىزكە دار كونىدە لازم اولان دوستىدر . خىر و شر
ده باش اوچە اىدىن دوستىدر عمرك خوش كىچىمداڭىنە عمدى سېب
دوستىدر پىس دوست قازانغاقە نه اىچون سىيى ايتور سكىز اكىر بىزە
او كۆز لازم اوسلە كېدوب اوز نەسمىزدىن او ترى كوك و یاخشى
او كۆز الواق . ايندى اكىر يقىن لك حاصل او لوپ كە سىزە هر
شىئىدىن افضل لازم اولان حقىقى و مەربان دوستىدر نه سېبىيە كېيد .
وب اوڭىڭى طلبىنە او لمۇر سكىز ؟

— اوئلاردىن بىرىسى — سېب بودر كە یاخشى او كۆز دنبا
ده چو خدر اما یاخشى ادم چوخ از تاپولور . چوت امكىدىن
او ترى او كۆز لازم اوسلە بىر چاغنى سىچوب الارام اما دو-
ست لازم اولاندە عىب سىز و دوستلىقە لايق ادم تاپاڭىق او لمۇر .
دنيادە انسان چو خدر اما یاخشى سى آزدر .

— دوغۇر سويلىورسن . اما سوپە كورۇم جوت امكىكە
لازم اولان او كۆزكە ھانسىنە یاخشى دىورسنسن ؟ ھانسەكە یاخشى
اکىر — كوك و قوتلو و سلامتىدر .

— سقراط — بىس دوستلىقە لازم اولان آدمك ھانسە
یاخشى دىورسنسن ؟

— ھانسەكە بىر اوز نەسىنەن او ترى فىكىر ايتور غىرلەكىدە
قىدىنە قالۇر غىرلەدىن او ترىيە چالشۇر . ھانسەكە اكىر اىشىتىسە
دوستى ناچاق اولوپ كېدىر اونى يو خلامقە اوز را حتلىقى تر ك
ايدىر كە ناخوش دۇمىتى را حت اواسون ھەشىئى مىرىپىش دوستە

— سقراط — مذکور شیخصده اوز اوزینه دبور که صلاح بودرکه کوزام کوروم سندن نه شئی صدور و اظهار او لاجاق اونده اوده کوزلیه جئت سنده و اوانه جن سین دوست و آشنا او لیاچتسکنر — بیله دوستاق ایتمک اولماز.

— ایکنجی شخص — سن دوغرو دبورسن سقراط ۱

— اوچنجی شخص — دوغرو دبورسن سقراط ۱
بز هاموزن کوزلیورکه غیرلر بزه یاخشیاق و یاردم ایتسون ۱۱ او زیمین غیرلرک حقنده ذرهده یاخشیاق ایتمک ایستمیروک.

— دوردنجی شخص — او در که بز دییورک یاخشی او کوز لر چو خدر اما یاخشی آدم آز آیا غیرلری بزم ایجون تجه یا خشی او لا بیلور زمانیکه بزم نفسیمزدہ یاخشیلق مرادی اصلا یو خدر آنجاق عبث یره تهمت و مذمت ایدیروک.

— سقراط — بز اقرار و اثبات ایتدوک که انسان ایجون جمعیت ایله معاشرت ایتمک آرتق صلاحادر بشرطیکه ماینلنرنده محبت و صالح مستحکم اولوب نزاع و فساددن عاری و بری او لالر و بونی دخی تصدقیق ایتدوک که انسانه مهربان دوست هر زاددن افضلدر — دوستاق نهند عبارتدر اونی دخی بیان ایتدوک که جان و مالی بزدن اسیر کمین شخص دوست حقوقی محسوب اولور ولی بزم خواهشیمز بودر که او زکلر بزه دوست اولسون غیرلر بزه یاخشیاق ایتسون پس آیدین و آشکاردر که جمعیتله

بر یerde معيشت ایدیریکسده ایچمزده آسايش و محبت نه او.
لوپ نده او لاجق در زیرا که حقد و حسد کین و آدر خلقتمنیزه
محکم سرشت او لوبدر .

سیچ هر آدمه نه بیلمک لازمدر

بر کون سقراط ایشلمکدن ایوینه مراجعت ایدنده کور.
دیکه کوچه یه چو خلو جمعیت یغلوب و آدملرک ایچنده اونک تا.
نیشلریندن دخی بر تجه نفر وار. سقراط جماعته یاخونلاشوب
اونلریله حالاشنده بیلدیکه خلایق اونک ایجون جمع اولوب.
اونلار سقراطه دیدیلر که بز بو محله چو قدن سندک انتظار کده
دورموشوق بیور اکلش! بزه لازم اولوب سندک ایله بر پاره مسئله
لرک خصوصنده مشورت و مصلحت ایتمک . سقراط هنوز وا.
حت او تور گمشدیکه هر طرفدن ادمدر باشنه توپلاشیدلر صنعتکار
لر و یولیله او توب کیچن لر سقراطی کورن کیمی ایشلرینی و
یولارینی ترک ایدوب کالدیلر اونک صحبتنه قولاق آسماقه.
دورت شخص ایره لو یریوبه باشلا دیلر سقراطدن خبر
آلماقه که اولاد و ذریه لرینه هر شیئدن ادقق و افضل نه تعلیم
و تدریس ایتمک لازمدر .

اونلاردن برسی دیدی : بزه مصلحت او زیله بیور کوه
رک اولادمنه نه او کریک لازمدر که اونلاره اخرده نفع ویر.
سون و ادم اولسونلر . بو حالده اونلرک سن و سالی ینشوب

ایش و کوج زمانی حاصل اولوب سویله ایشیدک او نلاره نه
تعابم ایدک و نه قاعده و ضابطه ایله او نلاری دولاندیرمچ صلا
حدر .

— سقراط — اوزکزک میل و فدرکز نه اورکتمکدر ؟

— برى دىدى : من اوز اوغلومى دميرچىلىك قويق
ايستيورم دميرچىلىك پاشمى منم آرتق خوشيمه كاور .

— او بريسى دىدى : منم ايستيورم فرزندى داش بو .
نماق صنعتته ويرم سنه که سقراط او پيشىده سن .

— اوچنجىسى دىدى : منمده خواهشم بودر که نېچە من
بتون عمرى اكىنچىلىك صرف ايتىش اوغلومدە منمە برابر جفت
سوروب يېر اكسون کە مکادە كومك اولە .

— دوردىنجىسى دىدى : منم اوغلومكده او خوماھ شوق
و هوسى چو خدر او خواهش ايدىر کە علم كسب ايدوب
طيب اولسون .

— سقراط — بونلرڭ هاموسى چوخ كوزل و مقبول
ايسلردر . هن بر شخصه لازم و واجدر کە خلايىك خېرىش چا
لشوب انواع و اقسام كسب و صنعتلرە مشغۇل اواسون اما كو .
رك بۇ صنعتلری بىلەمك ايلە بزم معىشتىزىك كم و كىرى زىيادە
و تاقىسى دوزەلمى ؟ و ايسلر ئيزىك تىامى دوز يولە كىدرى ؟
مثلاً ايوتىكمك يا مسجد بنا ئاتىك لازم اولسە كيدوب بنا و
داش بونان كتۇررولۇك كى ولۇدىك قايرماق لازم اولسە كى

قايران چاغىز اروق بونلر سەھل در اما بلەك بىر كىشى او زىنك
بد خاصىت عورتىلە رفتار ايدە بىلەمور خىسەس و بىخىل آنانىلە
اوغلۇ دولاغانق باجارمور . قارداش آجقىلو و تىندىزاج قاردا
شىلە مدارا ايدە بىلەمور قۇنشۇ او زىنك سواشقان و خاين و قابى
چىرىكىن قوشوشىلە سازش ايمپور صاحب خانە تىڭىر و لوغا قونا
قىلە بىر نېچە سکون سلىحىلە رفتار ايدە بىلەمور بو امىرىلدە آيا
هانسى استاد و صنعت كارى چاغىز مقە كىدە جىكىسىز ؟

— برىسى — بو ايسلرده صنعتكاراق و استاداق ال ويرمن .

— ايكەنچىسى — بو ايشرى ھەر شخص باجارتار : داش
يوانىدە ، بىنادە ، نجارتە ، طېيدە و بونلردن غېلىرىدە .

— اوچنجىسى — بو ايشرلى ھەر ماقىل و كامل قانە بىلە .

— دوردىنجىسى — سىنگ سوزلۈر كەن سقراط ! بىلە مفهوم
اولوركە ھەر شخصە اوز صنعتىدىن باشقە خلايىتەلە حسن معاشرت
ايتكى دىنى بىلەمك لازمۇر ؟

— سقراط — بىلە بىلە ھەر كىشك پىشە سىدىن بشقە بىر
ايشدە واركە اونى درست آكلىيوب بىلەمك ھەشىئىن افضلدر .

— او ئانچى شىخص — او ئىشى ھەر بىر جورە قاتور الله
ھە آدمە عقلى و فراتى بىر قرارده ويرمۇب دەر بىر آدم بىر
شىئى ياخشى درك ايدوب قانان كىمى ھامو قانە بىلەمك ؟

— ايكەنچى شىخص — مذكور ايشى صنعت كىمى او كى
نمك او ماز .

- اوچنجي شىخسى - مندىخى درست آكلامىم اونى نه طور او كىرنك اولور.

- دوردىنجى شىخسى - او ايشى او كىرنك غير مىكىندر.

- سقراط - تعجب و حيران قىلالو حالدر - او زادىكە انسانە هر شىئىن آرقراقى لازمۇر اونى بىلەك خواهش ئېتىپور. سكىز! بوزىجى بىرىسىنە دوتوب دىدى: سى دى جماعت ايشىتسون سكا عورتىكىلە خوش رفتار ئېمك آرتىحىق لازمۇر يوخسە تازە وقشنك باشماق؟

- خطاب اولنان شخص دىدى: باشكى دونوم اوئىجە راضىم اياغلىرى يالىن كىزم تاڭ عورتىكە ياخشى رفتار ايدوب دالاشمىيام.

- سقراط بى آيرىسىندىن خبر آلدىكە: بىس سى نە كان ايدىرسىن آيا ادم اوز اناسىلە كوسولى و نامەربان اولماق ياخشىدر يوخسە ئېپك و ماھوت لباس كىمك؟

- جواب - باشكى دولانىم جىندۇ ياماقلۇ لېام كىمك را. ضىم انجاق انام مندىن انجىنوب رىخىجىدە خاطر اولماسون.

- سقراط - بىس بو ايکى حالت پىسراتى هانسىدر: بى مرضە مېتلا اولماق ويا خلايىكت سىندىن انجىنوب اوز دوندرمىكى و عداوتى؟

- جواب - باشكى دونوم هر آزارە راضىم ناكە ايل و جماعت كۈزىندىن دوشمىيوم ناكە خلاق مندىن انجىنوب عداوت

باغلاماسون .

- ايندى بىلە معلوم اولوركە باشماقلقىدىنە پاپا خىچىقدىنە طېيىلەكىدىنە افضل واقىم او لان شىئى او كىرنەمشوک. مىذكور بىشەلر كە جىلمەسى آسان و جەبلە او كىرنك اولور اما خلايىقىلە كىن وعداۋ. تىزىز دولانغاق چىبنى در. ايدىزلىرى و او تىلارى سانامق مىكىن در، اما خلايىقىلە حسن معىشىت ئېمك مىكىن دىك - حق درمى بىلە درمى؟

- جواب - او لاسونكە بىلە او لمىه.

- سقراط - مندە فكر ايدىرىمكە كىركە بىلە اولماسون. بىز لۇدىن سابق دنیادە انسانلىرى تىعيش ايدىرىلىر ايا اونلۇدىن ھېچ راڭ قالمىوبكە بىلە ئېشك تاۋىل و تىعىرىنە اشارە ئىدە؟ باخى عبا. دەت خانەنك طاقىنە نە يازىلۇب در مىسطور كلام بىز مانشىدىقمىز مطلبك بارەسىنە دىكلى؟ انسان خلايىقىلە نە نوع رفتار ئېمك خصوصىنە دىكلى؟

- اونلۇدىن بىرىسى - مىبعدك طاقىنە يازىلۇبكە «اوzek اوzekى تان»، اما تىعيش خصوصىنە بىر شىئى يازىلەميوپ.

- بىر اوzekىمى - نە بىلۇرسىن بلەكە اوتكىنە خصوصىنە يازىلۇب «اوzek اوzekى تان»، يېنى هە كە بىز اوزىمىزى ياخشى تائىساق بىلۇرلۇك كە خلايىقىلە نە نوع رفتار ئېمك كىركدر.

- بىر بىشقەسى - دوغرو دىيورسۇن قوى سقراط بۇنى بىزە بىيان ايدوب درست باشە سالسون.

— سقراط — سىز بىلورسكتىز كە من اوزم دىلىميمىلە بيان
ايقىورم ! انجاڭكە سؤال ويرم . هەمین مۇوال كىنە سىزە سؤال
وېررم سىز دىخى جواب ويرە اختاردىقىكىزى تاپارسكتىز .
— باخ بودر اوکوزلىرى اوژوم ايلە يوكلىيوب آپارىولر .
ايىدى مکادىك كوروم او اوکوزلىرى و اوئنلار آپاردىقى اوژومى
كىم ياخشى تانىور ؟ اوکوزلرك آتىنى و اوژومى يېنلىر، يوخسە
اوئنلرك ھە ايکىسىنى بىجروب حاصلە كىتورنلر ؟
— جواب — البتە اوئنلىرى بىجروب حاصلە كىتورنلر ياخشى
تاتور .
— سقراط — بىز اوکوز و اوژوم بىجروب حاصلە كىتور .
مكىن اوترى نە بىلەك لازمەدر ؟
— جواب — اوکوزى و مالى بىجرمكىن اوترى لازمەركە
يېنى بول وېرۈپ طوپلە و پېھىزنى تىيز ساخىلەسەن و اوژومى بىجرب .
مكىن اوترى كىركىر كە بىلەسەن كە تىنكى (ميوى) نە وقتى باسىدە .
مق نە طور سارىقىق و نېچە دفعە سوارمۇق و هانسى زماندە اونى
كىسوب بوداماق لازمەدر .
— سقراط — يعنى كىرك ياخشى بىلەسەن كە اوکوزە نە لا .
لەزەر و اوژوم حاصلە كىلىكىن اوترى تىنكە نە لازمەر بىلە دىكى ؟
بىز دانشدىقىمنز تعيش مطلاپى دىخى بونك كىمى دىكى ؟ اكىر بىز
ياخشى بىلسىك كە بىزە نە لازمەر يەقىنەك او وقتىدە او زىزى دىخى
ياخشى تانىوروق ايىدى بىلورىك مى بىزە نە لازمەر ؟

— جواب — نېچە بىلورىك ؟ جەلەمن بىلورىك كە
بىزە نە لازمەر .
— غېرىسى — ھېچ ايلە انسان او ماڭكە بىلمىيە او كاۋە لازمەر
— سقراط — بو حالدە مكا لازم او لان نە شىدر ؟
— جواب — بو حالدە مكا چوخ شئى لازمەر اما ھامو .
ستىن زىادە لازم او لان دولتىر چۈنکە ھەزاد دولتك باشندەدرە .
— ايڭىنجىسى دىدى : ھە كاھ سقراط مەندن خېرى آلسە
ايدى كە مكا نە لازمەر، دىرىدىم دولت لازم دىكلى اختيار و
حڪىم انانق لازمەر منم ئىمده بىر كە اختيار او سە ايدى دولتى
تىز جمع ايدىدىم اختيار او لاندە سۆز يوخكە دولتىدە او لە جق .
— اوچنجىسى — بىس مكا ! مكا نە دولت لازمەر نە
اختيار مكا لازم او لان او درىكە بر نوعىلە كىدران ايدوب بىر كە
احتياجىم او لمەسەن ئەقام عمرى علم و معرفت يو لىنەن صرف ايدىدىم
و بىر كەس دىخى مكا دولاشىمۇب شەقلىمك ترقىسىنە مانع او لمەسون .
— دوردىنجىسى — بىس مكا ! منم ھېچ شىئىدە كۆزىم يو .
خەدر بېغىر ازانكە خلق آراسىنە حرمت و غزىتىم آرتق او لە
ايدى ھە كون مكا اطاعت و تعظيم ايدىدىيلر .
— سقراط — بىس نە ايجۇن بىلە او لىدى ؟ سىزدىن خېرى
آلورم كە اوکوزك و او زەمك ياخشى عملە و حاصلە كىلىكىنە نە لام
زەمەر جەلە كىزك جواب بىاپر و موافق كاۋور اما ايلە كە سوروشو .
رام انسانە نە لازم در ھە كەس آيرى آيرى مختلف و مغایر

جوابلر و یرورسکتر، بوندن معلوم و آشکار اولور که انسانه
هم شیند افضل نه لازم او ملائقی بز درست بیلموروک بیله او.
لان صورتنه او زیزی دخی نیجه که لازم در تاییوروق سن دیر
سنک مکا لازم او لان دولندر. جوخ عجب! جمله من سنک سو.
زکی حقلیوب دیوریک که بزدهه لازم او لان دولندر ایسندی کو.
دک دولتی نه منوال اورتا منده قسمت ایده چه یوک؟ سن راضی
اولا رسانی که او فی آرامنده برابر بولک؟ — جواب بوخ را.
ضی اولمارام او حانه مکا نه قالور و اوکا دخی دولت دیک
اولارمی؟

— سقراط — بیله او لانه آشکار در که سنک سوزکی
حقلیه بیلموروک. کورک اختیار و حکومت آرزو سنده او لان
نه دیور اکر سکا اختیار و حکومت لازم اولسه مکاده لازم در
اما سوز بودر که بز بر بیزیزه نه نوع حکمرانیق و آغالق ایده
بیلوک میکن اصر درمی؟

اختیار آختاران کوله کوله دیدی: خیر حکومت و آغا.
لقیده قسمت ایمک محالدر.

— سقراط — همچین سنکه چونه دخی بولکی ایده بیلموروک.
ای اوکه سن دیور سنکه علوم و فنون تحصیل اینکده عمر کیچر.
وب بر نوع کذران ایدوم و بر کس دخی مکا مانع اولیوب
ایشه و سقامه قاریشا سونار. من دخی سنک کیمی ایستورم که
دنج و فراغت کذران ایدوب نی و جالقو جالق و مکا حرمت ایله سن، بو قرار

من سنکله بر مکانده ویا قوشولقده اوله جقم. کورک بیش کون
رضامند و بب قبل قال بوله کیده بیلارکمکی؟ — ن دیه جکسن دو.
دک و فی چالمه منی باش و بیندن ایدوب قویورسن اوز ایشیمه
درست مشغول اولام منده چاله مسم اور کنه بیلیمه جکم بس نه
سیاق ایدک؟ بیله دوتاق که هر کس آیریلوب بر یانه چکیدلوک
اما مصیت بودر که سکا و مکا چورک ویرن کم او لاجق؟ سن
مکا خوراک حاضر ایمینده منده سکا ایتمیه جکم سنک شو قوک علم
و معرفه ایسه منمکده جالقو جالقه در اکر دیه سن توکرله امر
ایمدوک اونلاری حاضر ایدرلر او نده من دیرم که بلکه
اونلارکده کوکلندن نی چالق کیچور یا اینکه میل
ایدلر علم نجوم اور کنوب ایدوزلرک حسابی بیلسونلر،
بوخ قارداش سنکله ده ایشمز دوز کلز. بر شیکه سن طلب ایدیر.
سن جله طلب ایده بیلمزر سنک خوشکا کان هامونک خوشینه
کلور — یقینکه بز او زیزی یاخشی تائیامشووق. دور دنچی شخص
— بس من ایستو کم آرزونک باره سنده نه دیک اولور سقراط!
— سنک مرامک یاخشی آرزودر سو بیله دیکمن مطلبه قربت و
مناسبتی چو خدر سنک مرامک بودر که خلائق حرمت و عنز تکی
آرتق دوتسون بو صحیح امر در و سندن باشنه هامویه لازم در
خلائق ارا عنز بز و حرمتلو اولسون سن ایستو که بودر که من
سنک خاطر کی عنز بز دو توب سکا حرمت ایدم من دخی دیروم
که سن منم خاطرمی عنز بز دو توب مکا حرمت ایله سن، بو قرار

ایله غیرلریده بزدن حرمت و اطاعت کوزلیورلر اما ایش بودر که آدمله نجه امر ایمک اولور که سفی یا هنی عنزیز و حرمتو دوتسونلر؟ اونلاردن بریسی - بلى حق دیورسن بو جوخ چین امردر.

- سقراط - بلى بو چین امردر اما مطلبک مغزی بودر: هر نه دیسه کز جله سنک باشی بوکا با غلودر که خلابق نه نوع نه. کید ایمک اولور که بزی معزز و محترم دوتسونلر و علاوه اذ. این بزم کار و باریزه قاریشمیوب قویسونلر نجه که کیفمزرد ایش دو توب عیش و عشرت ایدک بیله دکلی؟

- جمهه‌ی اتفاقاً تصدیق ایتدیلر: - بلى الحق بیله در.

- سن دیدون که سکا لازم اولان دولتدر. سن طلب ایتدوکن حکومت و اختیاردر سنک مطلبک علم و کمال تحصیل ایمکدر. سنده آختاردو قلک حرمت و هنرت در هاموکز خواهش ایدیرسکرکز که غیرلری ایشلریکزه قاریشمیوب سیزه یاخشلاق و حرمت ایلسرنلر اما سوز بوراده در که سیز خواهش ایتدو. کیمکی غیرلریده خواهش ایدیرلر اونلار دخی سیز آرزو و هننا ایتدوکی هین یاخشیلوق و حرمتمدر.

بز یوخاریده اوکوزلرک و اوزمک بارهسته داشتوب یقین ایتدوک که اوکوزک کوک و سلامتنقی ایجون اوکا تیز علف و تیز سو و تیز یاناجات لازمدر.

بز دیدو کیمز او دکل که اوکوز یدوکی علفک هاموسنی آید غلنک آلتنه سالوب ایاغلا-و، و سائز اوکوزلرک دخی یم و آزو-قنسنی خراب و ضایع ایتسون و یا سو ایجن زمانی سویه کیروب بولاندرسون غیر حیوان لره سوایچمکه مانع اواسون. هم چین او زوم تنکنک یری و سعنلو اولماق ایجون سائزی بتکیر. لری و تنکلری قازوب کوکنند خیچارعه اولماز. انسان دخی بونلر کیمی آکر بز انسانی یاخشی تانویا-ق و اوکا لازم اولان شیدلری بیلسک شک یو خدر که او حالده اوکا لازم او لیان شیلر یده بیلارک. و بیلارک که انسانه نه ایلمک لازم در و نه ایلمک لازم دکل - بیلارک که انسان کرک بر ایشه اقدام ایتسونکه اوندن غیرلره ضرر توخونه - بیله دکلی؟ جله سی راضی اولدیلر.

- سقراط - ایندی بز بیلارک که هر شخصه نه ایلمک و نه ایلمک لازم در. بزم خواهشیم او دکلی که حقمزده یا. خشاق ایتسونلر؟ بس یاخشلاق ایدن کم او له جقدر؟

- سقراطه جواب ویردیلر: البتہ انسان او له جق.

- سقراط - بس بز کم ایک؟

- جواب - بر انسانو-ق - بز کرک نه ایدک؟

- سقراط - انسانه یاخشاق بس آخری کلوب اصل مطلبه واصل اولدوق. الا اول بز او زیزی خاطب ایدوب سوروشدوق «بز کم ایک؟» بونی بیلمک دن او تری لازم کلدي

آشكار ايدك « بزه نه لازم در؟ » دلایل و تنان ايله کفتکو ايد
وب او مقاوه جات ورق که او لا بزه لازم اولان او در که غيرلری
بزم معیشتمنزه خلل يتورمیوب قویسونلر آسوده زندگانلوق ايدکه
ثانياً بزم حقمزده ياخشلاق ایتسونلر چونکه بز اونلردن طلب
ایتدوکنر ياخشلاق مهر بانلقدر او سیبه بز دخنی ترک چالشوب
اونلرک حقدنه ياخشلاق ايدک، و بو مطلب هر علمک ابتداسی
اولماق جهشنه هر کسه بون درست و كامل بیلمک واجب الزمرة
- بر شخص - بلى ديدوکین محض صواب و حقدر ولی
همه اوقات ياخشی ايله يامانه ترجیح و تفاوت ويرمکده عاجزم
چوخ وقى اتفاق اولور که بیلمورم هانسى ايشلره اقدام ایتىسم
غيرلرە ضرر كاور هانسى ايشلرى دوتسام اونلرە نفع و فایده
پتشور .

- سقراط - سنه صحیح دیبورسن بو ایشده جملە من
اکثر اوقات سەو ایدرولك واکن جكمەچى دمىچى دخنی استاد
اولماش چوخ ياكالشلر و سەھولر ایدرولر استادلری بېلدىكلارينى
شاكردلرينه اور كىدرلر تاكه اونلارده استاد اولور . من او زوم
دخنی آنجاق اور كىندىكىمی سىزه تعلم ایديرم بىرده قىبىدىن كان
سس مكا چوخ زادرل اور كىدر همان سس پاك و تميز انصافك
سسىدرکه هاموده او انصاف وار . هر کس كوش هوشىله او-
نك بىوردوقنه قولاق آسوب اسىنە عمل ايله سه چوخ سرلى-
دن آكامه اولوب چوخ شىئىلر بىلر . نوع بشر عبىت بىرە يارانغىوب ايله

دکل که او نک بر يول كوسقنى او لىيکه دوغىنى يالانى اکرنى و
دوزنى او كا يلدیرمیه . همان يول كوسقنى هادى بزم صاف اندا-
فزك سيسىدر هانسىكە بارىتعالى حضر تلىيندن لطف او زىلە بزه مى-
حەت و عطا اولونبىدر . مذکور سس هامونى بر يولە هدايت
ايدوب حق و ثوابه ارشاد ايدير هر ايشى بىلمك ياخشيدر اما
هاموسىدن افضلى و الزمى مردم آزار او لميوب خـ لابقە ضرر
يتورمك و بقدرامكان حقلەيندە ياخشىاق و ھەر بانلوق ايمىكدر.

سقراط مقام باز خواستىدە

بو منوال سقراط خلائىقە هادى اولوب اونلارە دوزىلەك
و يخشىلىق شرطلىرىنى تعلم ايديردى او كا كورە او نک چو خلو دو-
ستلىرى و تابعلىرى و قلب و اوركىن او نى سون شاكردلرى وار
ايدى، ولکن دشمنلىرىدە آز دکل ايدى . دشمنىز هېچ انسان
وارمى ؟ سقراط تعلم ايتىكى قانون و قاعدهلر چـ و خىنە خوش
لکىزدى . و كوزلىرىنى مسمارى كىمى بازدى خاصە دولتلۇ و توانا
شخصلى او نىكلە عداوت ساخلاردىلر سقراط جـ مە به آچىق و
آشكارا ديردىكە دنيادە لقىتلۇ و مردار « زەخت » دکل بلکە او-
لور « بىكاراق » و « اوادەق » درە الله تەلى نك توفيق و محبتە لايق
محض زەخت كىش و چالشقاڭ كىمسەنەلر درە دولتلۇر ھېچ ايشە
مشغول او لميوب سىي و چالشلى او كا منحصر ايدىكە زىنت و
شوكت ايجىرە معاش ایتسونلر او زلىنىك دولت و آغالقىنە مغورو

اولوب زحمت چکنلره و فقرالره ڪبر و نفرت ايله باخسونلر سقراط تعام ايدرديك ياخشى آدم زينت و جلات ايجره دولاـ نفشك قيد و آرزوسي، چڪن او ملماز بلڪه انصاف و عدالتك طـ ڀني دوتار خوش خاصيت و کوزل طبيعت کيمسه هميشه اوني فكر ايدرك ڪذراننك خوش گيچمڪي غيرلره اذيت و ضرر يتورمسون انجاق عقل و انصافسيز ادمـ خلقه ازار يتورمڪيه دولـ جم ايتمڪ قيد و دردنده اولارلر انجاق عقلسيز ادمـ دنيا ماليـ سوسويوب دين و انصاف الدن بوراخوب اوز بخت و طـ لعريـ زينـ و شوـكت ايجـره دولـاغـاقـده گـوريـلـ.

ـ سقراطـ دـشمـنـلـرـيـ اوـزـ اـرـالـسـنـدـهـ دـائـيـشـوـرـدـيـلـرـ : سـقـراـطـ بـزمـ اـبـجـونـ بـيـوـكـ بـلـادـرـ، دـنـجـ اـدـمـ دـكـلـ، عـوـامـ النـاسـيـ حـرـڪـتـهـ کـتـورـبـرـ، اـيجـلـرـيـهـ اـنـقلـابـ سـالـوبـ بـزـدنـ نـارـاضـيـ وـ اـنجـيـكـ اـيـدـيرـ بـونـدنـ عـلاـوهـ اوـزـ اوـلـادـيـزـيـ دـشـمنـلـقـ مقـامـنـهـ کـتـورـوبـ اوـزـيزـهـ عـاقـ اـيـدـيرـ، بـزمـ اوـشـاقـلـيـزـ سـقـراـطـهـ بـزـدنـ اـرـتـقـ اـيـنـاـنـوبـ اـعـتـبارـ اـيـدـيرـلـرـ سـقـراـطـ بـيـوـكـ دـشـمنـلـرـيـ سـوـزـلـيـيـ بوـرـدهـ قـوـيـدـيـلـرـ کـهـ اوـنـيـ بـرـ حـيـلـهـ اـيـلـهـ فـوتـ اـيـلـسـونـلـرـ زـيرـاـکـهـ اوـنـلـارـ اوـزـ فـهمـ وـ قـاناـ.

ـ جـاقـلـيـهـ کـورـهـ سـقـراـطـيـ خـلـاـيقـ اـورـنـاستـهـ قـيلـ وـ قـالـ وـ اـشـوبـ وـ دـنـجـ وـ رـاحـتـ مـعـيشـتـهـ خـلـلـ وـ پـرـخـاشـاقـ سـالـانـ ظـنـ وـ حـسـابـ اـيـدـيرـدـيـلـرـ، عـدـولـرـ بـيـلـهـ مـصـاحـتـ وـ مـشـورـتـ اـيـدـرـدـيـلـرـ کـهـ هـرـ حـالـهـ لـازـمـدـرـ کـهـ اوـنـ بـرـ کـنـاهـ کـيـرـهـ اـيـلـهـ مـعـقـرـ اـيـدـوبـ دـيـوـانـ حـضـورـيـهـ چـڪـمـ.

ـ آخرـ الـأـمـرـ فـكـرـ وـ تـبـرـدـنـ صـكـرـ سـقـراـطـ بـوـيـنـهـ بـوـ نـقـصـيـ بـاـغـلـادـيـلـرـ کـهـ کـوـيـاـ سـقـراـطـ الـهـلـكـ وـ جـوـودـ وـ قـدـرـتـهـ شـكـ اـيـدـيرـ، خـلـاـيقـ خـسـنـ مـعـيشـتـهـ خـلـلـ سـالـوبـ خـنـوشـ وـ بـاـكـيـهـ خـلـقـ وـ خـاصـيـتـلـيـيـ پـوزـيـرـ، آـدـمـلـرـ اـيـمـانـ سـرـلـقـهـ وـ اـطـاعـتـسـرـلـقـهـ تـرـ غـيـبـ وـ تـشـوـيـقـ اـيـدـيرـ، سـقـراـطـهـ مـعـلـومـ اـيـتـدىـ لـرـ کـهـ اوـ مـقـصـرـ دـرـ دـيـوـانـ حـضـورـيـنـهـ اوـنـكـ نـاـمـقـبـولـ فـعـلـلـرـيـ کـرـكـ تـهـفيـشـ وـ تـحـقـيقـ اوـلـونـسـونـ. سـقـراـطـ تـبـعـهـ وـ شـاـكـرـلـرـ بـوـ اـحـوالـاـنـدـ زـيـادـهـ مـضـطـرـبـ حـالـ اوـلـدـيـلـارـ، چـونـکـ يـقـيـنـ بـيـلـورـدـيـلـرـ کـهـ اوـنـلـرـ مـعـالـمـ اـصـلاـ کـنـاهـکـارـ دـكـلـ وـ تـبـيـهـ لـايـقـ وـ سـزاـ بـرـ اـيـشـ اوـنـدـنـ صـادـرـ اوـلـيـوبـ، اوـنـلـارـ سـقـراـطـ باـشـنـهـ جـمـ اـولـوبـ اوـنـدـنـ متـوقـعـ اوـلـهـ يـلـارـکـهـ مـفـتـشـ وـ حـاـكـمـلـرـ حـضـورـنـهـ نـهـ تـقـرـيرـ وـ يـرـجـسـهـ درـستـ جـمـ اـيـلـسـونـ تـاـکـهـ اوـنـيـ تـقـصـيـرـلـيـدـرـمـکـ یـمـکـنـ اوـلـيـهـ. شـاـكـرـلـرـ دـنـ جـمـ اـيـلـسـونـ تـاـکـهـ اوـنـيـ تـقـصـيـرـلـيـدـرـمـکـ یـمـکـنـ اوـلـيـهـ. شـاـكـرـلـرـ دـنـ بـرـ دـولـتـنـدـيـ اوـكـاـ دـيـدـيـ کـهـ اـكـرـ سـنـ اـضـطـرـابـ وـ تـشـوـيـشـهـ اـيـسـنـ مـکـاـ اـذـنـ وـ يـرـ کـيـدـوبـ بـرـ ماـهـ وـ کـيـلـ وـارـ، بـوـلـيـلـهـ دـانـشـوـمـ تـاـکـهـ سـنـ هـرـ بـلـادـنـ خـلـاـصـ اـيـتـسـونـ سـنـكـ طـرـفـكـدنـ مـفـتـشـلـرـ نـهـ دـيـعـكـ لـازـمـ اـيـسـهـ اوـ يـازـوـبـ سـكـاـ وـ بـرـرـسـنـ دـنـخـ قـابـقـهـ حـاـصـرـلـيـوبـ دـيـوـاـ نـخـانـهـ دـيـرـسـنـ .

ـ سـقـراـطـ شـاـكـرـلـرـيـهـ دـيـدـيـ : رـاحـتـ اـولـوكـ منـ سـوـكـلـيـ وـ اـيـسـتـكـلـوـ دـوـسـتـلـرـيـمـاـ منـمـجـونـ اوـزـيـ مـحـافظـتـ اـيـمـهـ آـرـتـقـ شـيـئـ لـازـمـ دـكـلـ. اوـزـ اـيـشـلـرـيـمـ اوـزـ عـمـلـلـرـيـمـ منـ حـقـ اوـلـاـقـهـ دـلـيلـ وـ کـوـمـکـدـرـلـرـ .

اوند «یرموغین» آدلو بر شاکرد اوکا دیدی: سقراط مکر بیلمورسن که دیوان حضورنده یاخشی دانشماق مقصره نمجه کومک ایدیو؟ مکر دبواخاننده اولماق هیچ - کا اتفاق دو. شمیوب، مکر سن هیچ کورمسن یاخشی تقریر ویرمک ایله نجعه مقصسرلری صافه چخاروب کناهی و نقصیری اولیانلری سود لرک چنکنه سالوبیلر؟ سقراط - قوی بتون عمر مده دوتديقم عمللرک قباختنه موافق مکا تنبیه ایتسونلر هر کاه منم عمللریم تنبیه و اذیته لایق و شایسته ایسه قوی می باز خواسته چکسونلر من اوز اور یکمده حق تعالی طرفدن حس ایدیرمکه منم اولمک زما. نم یتوشوبدر بو زمانه دک هر معصیتدن و کناهدن اجتناب اید. وب اوزمی ساخلامقه قادر ایشیم، جوانانق جهته اختیارم الیمه ایدی، اما ایندی قوجه لشم قویتم آزالوب یواش یواش ضعیف لشور. خوف ایدیرمک عمر مک آخر چاقنده خدانگرده جرم و کناهیز آخرت ایونه رحلت ایدم.

سقراطی دیوانخانه یه احضار ایلدیلر.

سقراطک ایشینی تحقیق ایمکه بیش یوزدن زیاده حاکملر جمع اولموشیدیلر اونک مدعيیلری و دشمنلری دخی حاضرده اید یلر آخرده اوزیده کلدى. اسکی یونانستانده سود ایشلری شهر میداننک اورتا منده کسیلو و دی و تاشاسنه چوخ آدم یغولور دی سقراطک ایشیده هان قرار ایله تفتیش اولوندی مدعيیل نیاق

چیخوب دیدیلر: سقراط مقصودر بو سبیه که بزم الهمه ری نهی و انکار ایدوب نازه بر الامک یولینه خلاصی دعوت ایدی. سقراط ایرملو بربیوب اونلره بیله جواب ویردی: ای سودلر و ای وطنداشلر! من آلتش دوقوز ایلی آفینی شهرنده عمر چکوردمش. من زندگانلقم و ایشلرم جمهله کنزه معلوم در. من اوز بیلدوگی خلاصه تعام ایتمشم آجیق کوچه لرده، میدانلرده، عبادت خانه صحنه رنده، هر کس بو حالمه دک مندن الهمه رک خصو. صنده بر پیس و نالایق و ناکوار سوز ایشدوبیه موقع ایدرم که خصوره چخوب حاضرده جمع اولانلره آجیق بیان ایتسون. هاموسی سکوته کیتیدیلر.

سقراط دیدی که - الهمه رک اراده و خواهشلرینی بیلمک دن او تری بزرده مقدس کتابلر وار که مذکور کتابلر، باحفله الهمه یاخون اولماق ممکن در خلاصه تعام ایتدو کم افکارلردن بر پیشیده بودر که الهمه رائیلرینی بیلمک ایجون طریقلر چوخ ایسه ده بربیدنخی انسان اوز قبلنده کلن صوته قولاق آسماقدر چونکه مذکور صوت محض الهمه رک بیوردیقی بزه امر ایدی.

- سقراطک بو سوزیمه برکس جواب ویرمیوب کنه تمامآ ساكت اولدیلار.

- مدعيیل کنه ایرملو چخوب دیدیلر: سقراط برده بو ایشده مقصودر که جوان یونانیلرک کوزل و تخت اطوار و اخلاق فه خلل یتوروپ ایجلرنئه غوغاء و اغتشاش سالو.

— سقراط وطن فارداشلويم ! من سينك اولاد و ذر.
يەكتزه او شىئى تعلم ايتدىكە اونى سىلمك هەشىخە واجدر
اولا اوئلىرى او كىرتدىكە حقك سىنى اوز قىبلنەه تانىوب يىلسۇ
نلر . ثانىا سىلدېرىدىمكە عقل و كال نەددەر، ناداتاق او جھات نه
در، دوضۇر و هاردادار، يالان هاردا، ياخشىلۇق نىه دىبولور ياناق
نيه . آيا بونلارى سىلمك لازمىدۇ ياخشىلۇق ؟

من سىلدېكىيى قوجايدە — جوانەدە تعلم ايدىرىدىم، او.
نلارە ايتدو كەم تعلیمك مضمۇنى بو ايدىكە دولت، و عنزت و
حکومت طلب ايتكۈشكەنلىكچاققۇنه و راحت اولماقە جالشىمۇن
سىيى ايدون كە او رىكىز تىز و قىلىكىز صاف اولسۇن . اوئىك بارە
سندە فکر ايدىونكە نە طور خلاققە يخشىلۇق و هەمت و معاونت
ايتكە كۈڭدەر و هەشىندەن زىيادە دوزلۇكى و انصافى سوپك و راه
حقدىن چىخىمۇن آقارداشلەر آكاھ اولىون كە من قىلىمە سەكنا ايدن
صوتلىقى نىجە مکا امىس ايىردى متە او منوال سىزك بالال
كىزە تربىت و تعلم ايىردىم ! بو تعلم تربىتىن اوترى مکا قصاص
و تنبىء ايىجىكىز ايسە ايدون بوندىن اوترى بر اولوم دىكلى بىك
اولومە دىنى راضى و حاضرم !

سقراط سوزىنى تىام ايلىدى اوئىك دشمنلىرى جوابىنده
عاجز قالوب سەپكم اولىدەلەر .

سقراط تازەدن باشلادى : من اىزى فىسى حفظ ايجىكە
اوترى آرتق سوز دىيە جىم من اوكسىلدەن دەكام كە فصاحت و

بلاغت ايلە لاف و كىزاف وروب سودلىرى مەتاڭر ايدم و او.
نلارى دخىنەدە رحم و التفانە كەتۈرمك ايجۇن اوز قوم و اقربا
لرمى سودلوك حضورىنە چىخاردام ناكە اوئىلر آغلىوب يالوارەقىلە
سودلوك اوركىنى نازك ايدوب منم جرم و جزامى اكسيك ايدسو
نلر . او آدمىلدەن من چوخ اوذاقام، بىلە كان ايتىيون كە من
خويش تبارم و قوم اقرابام يوخرد آخىرمندە انسان ! من دا.
شدن و يالوط آغا جىندەن دوغولماشىم، منىمەدە خويش و اقرابام و
عورتىم و اوشاقام و دوست و آشنا لم وار اما من اوئلىرى
حضورە چاڭرىمەم كە كاوب آغلىيە سىزك الكىزدىن اوپسۇنلۇ
منم خلاصىمدن اوئرى سزىدىن توقۇق و ئىناس ايتىسونلۇ يوخ ! من
بوكا راضى اولىرم چونكە تاڭىد و يالوارەقىلە و ئىناس و ئىجا
ايلە كىچىن ايش هەزادىدىن زىيادە سىزك اكسيك و عدالتىزى اولماقلىكىزى
تصدىق و اثبات ايدر زىراكە سزە كرك كوز ياشى و ئىناس و
توقۇ ائر ايتىيە، سز كرك عدالت و حقىقت طېقىچە ايسە باخوب
ديوان ايدەسەكىز بونوچىن ايش كىسى سزە بورج ايدن اولى
الىھىلدر ايىكىنچىسى سىزك انصاھلىكىزدر حق ايلە قويولان قانۇن و
ضاپطەنى هەحالدە كرك پۈزىمەسەكىز .

سودلار اوز آرالىنە باشلادىلە مصالحت و مشورت ايتەكە او
نلردىن اكىرى سقراطە دشمن اولماق جەھتە سىي ايدردىلەك اونى تەصىير
لەرسونلار اما اوئلاندىن يارسەنە قدر سقراطىدە بىر تەصىير كورمۇوب
اوئىك بى كىناھ و صاف اولماقى اثبات و ادعا ايدىرىدى بالا خېرە

سقراط دشمنلری محققره غایب اولوب جماعات حضور نده
اشکارا اعلان ایتدیلر که سقراط مقصر و کناهکار او ملاوه کوره
کرک هلاکته بتشه.

تفصیر نامه او خونوب قوتاراه کیمی سقراط راحت قو.
لاق آسوب آخزده دیدی:

— من مدعيیرم هلاکتمه چالشورلر اما زاقونه کوره او.
زم ایچون تنبهک افساندن هر بر قسمی اختیار ایتمکه قادرم.
اولا اولوم عوضنه اختیارم وار که عمرمک آخرنه قادر جسیخانه
ده قلام. ولکن حبسه من زندگانلهمک معنای اولاور کیمه بر
یاخشیق ایده بیلام؟ بیله زندگاناق او زیده خوش دکل نایا
اولوم عوضنه غیر ولاستره اسیر نیتمکیده قبول ایده بیلم نهایت
بو سنمده مکا یار اشارمی یاد اولکلرده اسیر و چاره سیز زند
کانلقد ایدم؟ ثالثاً قانون مکا بر اختیارده ویرور که چو خلو پول
قویوب مرکدن جانی خلاص ایدم. حاضرده من نقد بولم بو.
حدر انجاق من شاکردم و دوسترمک که افلاطون و قریطون
و سائزی اوله بولی چو خدر هلاکتدن نه، قورتارماقه پول و
مال اسیر کنمزلر ایندی جناب سودلر و هم شهریلر بو ایشه
راضی اولارسکن!

سودلر اوكا جواب ویرمدیلر. سقراط دوباره اونلره دیدی:
— هر کاه من او زیمی تفصیللو حساب اینسه ایدیم، هر کاه
اوز عمللریده ذره قدری کناء کورسه ایدیم چو خ شاداق و خو
شودلقيله چو خده آغیر تنبه او لسیدی قبول ایدردم ولی من انصافیم

چوخ تمیزدر، و کناهیز عذابه لابق اوپیاز مکا آفر و هار کاوره.
جبله معلومدرکه من بر کسه پیسلک ایتمشم همیشه صدق دیله اور کدن
وطنه خدمت ایدوب وطن قارداشریه حرمت کوسترمش، عموم
ملتک نفعندهن او تری چکدیکم زحمتلرک ایتدوکم خدمت لرک عو.
ضنده کرک مکا آرتق هدیه بخشاشیلر صرحت ایدیدکنز و هن
اولاد و او شاقه خوراک و پوشاك قرار و برد کرنه اینکه من دشمنلر
مک بهتان و اصلیز سوزلریه باور ایدوب منی باز خواشت مقا
منه چکدیکنز. او نو تیونکه یاخشیاقی و حرمه آرمک الجاق و
نایسنده صفتلردر!

سقراط سوزلرندن سودلر رنجیده خاطر اولوب اوز ارا!
لرینده دیدیلر که بزه نه اولوبکه سقراط بزه مو عظه و نصیحت
ایدیر او نسیزده بز ایشیمزی یاخشی با جازبروقه

سقراط دشمنلری باشله دیلر سودلری مذمته ایمکه و
ا-تهزا ایله اونلره دیدیلر که بلکه سزده خواهش ایدیر سکن سقرا
طه شاکرد اولاقی؟ سودلر بر قدری مذاکره و مشورت ایدوب
حضورده جمع اولانلره معلوم ایتدیلر که سقراط هلاکته لابق
او ملاوه کوره کرک بر دلو پیاله زهر ایچسون.

سقراط عادته آوره کنه آرخایین و نک و حالی تغییر نایا.
من سودلرک تفصیر نامه-نی اخر مدل استماع ایدوب اونلره دیدی:
اوز اولومه چندان افسوس ایتمرم، سزک عدالتیز اولوب ملتی
وطئی و او ز بکری بد نام ایمکته تائسف ایدیرم که کناهی اولیانی

عذابه کرفتار ایدوب فناهه ویربرسکنزا چوخ تمهیل ایله کنز
وطن داشتم که سقراطی فونه و بروب او زیکنز و سنت و رفاهیتیله
معیشت ایده سکنزا چوخ تز جبهه ایتدوکن که سقراطدن خلاص
اوله سکنزا او سقراطدن که دوغرنی و دوزی دیگده بر کسدن
واهمه و احتیاط ایتمزدی. ناحق و غبٹ، یره بو تیزیکه جالشیدیکنزا
سزسیزده اولوم قوجنهنک دالینجه کلوب چامشیدی.

انجاق سزدن برجه توقعم وارکه منم او شاقلم بیو کوب
رشد مقامنه چاتانده بیجه که من سیزه تعلم ایتمشم او نلاره ده
او طور تعلم ایدوکه او زادیکه من سیزه اور کتمشم
او نیده منم بالاریه او کردوک هر کاه کوره سکنزا که منم اولادم
دولت و عنته سوسوبوب طمع ایدیر اولوقت او نلاره نصیحت
و مذمت ایدوک بجه من سیزی و سزک اولادکنزا مذمت اید.
بردیم، اکر بو طرز منم اولادیمه رفتار ایتسه کنزا بیلوکه او.
نلاره بیوک یاخشیلیق ایتمش اولورسکنزا و منیمه بو رجمدن چیخور
سکنزا ایندی سلامتلق ایله قالوک! خدا سزی عیلدن حافظت
ایلسون آبراق زماقز یتشدی سز قالورسکنزا بو دنیاده عیش و
عشرت ایله کون یچورمه که من کیدرم اولمکه. هانسمن یاخشلاقه
و راحتلهه واصل اوله جایق الله بیلور!

سقراط دوستاقخانه ده

مامور اولونان محبوسی دیوان کونیکه صباحی هلاکته یتوردیدن
اما سقراطک ایشی یونانیلرک عنز بایرامنک ایرلو کی کونی
قطع اولوناقه کوره اونی آپاردیدن دوستاقخانه یه جونکه عنز
کونده قتل کناء حساب اولونوردی او سبیه سقراط عمرنک
آخربنجی کونلوبنی حبسه اولومنی کوزلیه کیچوردی،
سقراطک شاکردری دوست و آشنازی کلوب حبسه
اونی زیارت ایدردیدن او دخی عادت معنادینه کوره لازم اولان
شبلری اونلره تعلم ایدردی اونلر ایولرینه مراجعت ایدنده
سقراط یازوب او خوماقه مشغول اولوردی و اولومنک یاخونلا.
شهاقی بالرمه خیالنه کتورمیوب غم و الم چکمزدی. جزا و تنبیه
کون یاوش یاوش یاخونلا شردی. شاکردرلر سوکلی معلمینک
اولومنی خیاله کتوردیکجه غم و غصه ایدردیدن، اونک خلاصنه
جاره و علاج آختاریدیدن آخرالامر تدبیر و نظرلری بو یوه
قرار دوتدیکه محبولرک ناظرینه چوخلو پول و رو بن کیجه
وقتی سقراطی دوستاقخانه دن چیخاروب غیر بر ولاته فرار
ایتسونلر. بو سری سقراطه فاش ایمکی قریطون بوینه کوتون
دی. سقراطک جزا کونه تک ایکی کون قالمشده اوکا کوره
ایشی تاخیره سالق ممکن دک ابدی. سقراطک شاکردری بو
محله جمع اولوب کیجه نک یاریسنه دک مصاحت ایدوب داغاندلو و
ابشی بو مقامده قویدیدن که تیزدن قربلاون سقراطک یانه کیدوب
هر احوالاتی نهضیلاً اوکا سوباسون و هامو شاکردرلرک طرفندن

کیچمش زمانه لرده قدیم یونانلرک هادئی بوکا ایدیکه اولومه

اوندن توقع ایلسون/تاک بو اصره راضی او له صبحک طلوعندهک
قریطونک کوزینه یو خو کلدى . بینوا شادلقتندن یانا بیلمدی و
بیله فکر ایدیردی که ایستکلو و بی عوض معلمینی اولومدن
قوتارماقه هله جاره یری وار و اونک خلاصندن اصلاً ایدرینی
کسزدی . صبح اولدیزی چیخان کیمی قریطون قالحوب جلد
کینوب حبس خانه طرفه روانه اولدی قراوول کیشیکچی قریطون
ایله ناشاق جهته سقراطیله ملاقانه راضی اولوب تیز ایجر و یول
ویردی سقراط هله یانش ایدی . قریطون آـته ایجر و داخل
اولوب اونک باشـ.ک اوسته او توردی . سقراط خوابدن چوق
کیج اویاندی هله اویوخوده ایکن قریطون تعجب ایدبردیکه او.
لومنه بر کون قالش کیمسه بیله ده راحت یاـ بیلرمی ؟

سقراط یو خودن کوزنی آـچوب قریطونی کورنده چوخ
تعجب ایلدی، اونده سوروشیدیک کون چو خدانمی چیخوب و
نه سبیه اون بیدار ایمیوب ؟

قریطون جواب وردیکه هله چوق ابرهه در کون دنخی
چیخیوب، من سنک شرین یو خوکا باقدوچه شاد و فرحنانک
اولورام باری یو خوده اولومک عذابی و آـغراقه، اوندوب یا
دندن چیخاررـن، من سنک همه اوقات بر نسق و بر قرار او.
زره راحت و آـرخابین اولماهکه تعجب ایدردم اما بیله کان
ایموردمکه بو معتمدل حال یان و چین کونلدده سکله باقی
قالاجاق .

سقراط کولومسونوب اوکا جواب ویردی : معلوم اولور
که سن اوز معلمکی هله یاخشی تانومامـن . هله دی کوروم بو
کون بو تیزـلکده بورایه کلاککه باعث نه اولوب عض منم یاماـفه
نمـاشا ایـمـک کلپـسـن ؟

— خـیرـا منـمـ وـ بـولـاشـلـرـمـکـ سـنـدـنـ بـرـ بـیـوـكـ تـوـقـیـ وـارـ
قـوـرـخـلـوـ سـلـهـ قـرـیـطـونـ باـشـلـادـیـ .

— تـیـزـ وـ آـچـیـقـ بـیـانـ اـیـتـ . تـالـسـکـ سـقـراـطـ اـونـدـنـ
اسـفـسـارـ اـیـتـدـیـ .

قریطون — بـزمـ فـکـرـ وـ خـیـالـیـزـ سـنـیـ اـولـوـمـدـنـ قـوـنـارـمـاـقـدـرـهـ
بوـکـاـ جـارـهـ وـ اـمـیدـ یـرـیـ وـارـ . سـنـیـ خـلـوتـ کـیـجـهـ وـتـیـ دـوـسـتـاـقـخـاـ
نـدـنـ چـخـارـوـبـ قـاـچـاقـ مـکـنـ درـ .

هـانـ دـمـ سـقـراـطـکـ رـنـکـیـ تـغـیرـ تـابـدـیـ اـوزـنـهـ غـمـ پـرـدـهـسـیـ
چـکـلـدـیـ هـمـ مـخـنـتـلـوـ وـ هـمـ آـجـیـقـلـوـ قـرـیـطـونـکـ اـوزـنـهـ باـخـدـیـ .

قریطون — سـنـدـنـ آـرـتـقـ تـوـقـعـ اـیدـرـمـ اـیـسـتـکـلـوـ مـعـلـمـ اـخـرـهـ
دـکـ منـ سـوـزـیـهـ کـوـشـ وـیرـ نـاـکـ مـطـلـمـ سـکـاـ عـیـانـ اوـاسـونـ . آـخـرـ
انـصـافـ عـدـالـیـ اـوـنـدـوـبـ تـاـحـقـیـزـهـ سـنـیـ مـقـصـرـ اـیـمـکـ کـهـ اـقـدـامـ
ایـدـوـبـلـرـمـ بـرـ فـکـرـ اـیـلهـ کـوـرـ بـوـنـدـنـ بـیـلـهـ خـلـاـیـهـ نـقـدـرـ تـفـعـ یـتـورـهـ
بـیـلـرـسـنـ ! بـارـیـ کـوـرـبـهـ بـالـلـرـیـکـاـ رـحـمـ اـیـلهـ بـزـهـ یـازـیـقـونـ کـلـسـونـ !
آـمـانـدـرـ سـقـراـطـ ! بـزـیـ خـفـیـفـ وـ مـأـیـوسـ اـیـمـهـ رـاضـیـ اـوـلـ بـورـاـ
دـنـ غـیرـ وـلـاـبـتـهـ باـشـ کـوـتـورـبـ کـیدـلـ قـامـیـ اـیـشـیـ بـزـ دـوـزـلـتـشـکـ
هـامـ کـوـزـبـیـلـرـیـ یـوـلـ وـیرـمـکـیـلـهـ یـوـلـهـ کـتـورـمـکـ آـسـاـدـرـ سـنـیـ تـعـیـرـ

لناس ایتدروب خلوت قاجاروق بو اطرافده منم ياخشى دوست و تانیشلرم وار اوئلرلک يانه کیتسک جان و باشىله بزى قبول ايدىلر هان يره سنك اولادىكى دخى كىتormek مىكىندره. كوزىك قاباقنەه اوبلر بىو كوب مسىكىن لاك و يېڭىلەت آشىنى دوشمزلى پولىز بزه كفایت ايدر منم هر نېيم وار ايسه كلاً ويرم سـكـاـن بىلورسـنـكـهـ من دولـتـلـوـمـ سـنـدـنـ سـوـاـيـ شـاـكـرـلـكـ دـهـ جـوـقـلـوـ بـولـ جـعـ اـيـدـوـبـلـ كـهـ سـنـ خـالـاصـ اـيـدـكـ بـزـمـ اـيـچـونـ سـنـ دـنـيـادـهـ هـرـ شـيـدـنـ آـرـتـقـ بـ مـثـلـ وـ قـرـىـنـ سـنـ،ـ باـشـكـاـ دـوـلـاـ نـوـمـ سـقـرـاطـ،ـ اـمـانـ كـوـنـيـدـرـ بـزـىـ خـجـلـ اـيـهـ ئـاسـمـزـىـ قـبـولـ اـيـلـهـ دـخـىـ فـكـرـ وـ دـانـيـاقـ وـ قـقـىـ دـكـلـ آـنـجـقـ بـوـ كـيـجـهـ اـيـشـىـ ئـامـامـ يـتـورـمـكـ مـكـنـدـرـ آـخـرـ صـبـاحـ جـزاـ وـ قـتـلـ كـوـنـيـدـرـ بـوـ اـيـلـهـ آـخـرـ ئـجـىـجـدـرـ -ـ قـرـيـطـوـنـ كـوـزـنـدـنـ يـاشـ توـكـهـ توـكـهـ آـشـلـوـ دـاـشـوـرـ ئـجـىـجـدـرـ دـىـ.ـ اـماـ سـقـرـاطـكـ اـوـزـيـنـهـ باـخـانـ كـيـمـيـ بـلـدـيـكـ سـوـزـلـىـ اوـكـاـ آـزـجـهـ ئـئـيرـ اـيـدـرـ جـوـكـهـ اوـ جـوـخـ رـاحـتـ دـورـمـوـشـدـىـ قـرـيـطـوـنـ سـوـزـيـنـيـ قـوـرـنـارـانـ كـيـمـيـ سـقـرـاطـ دـىـ :

-ـ جـوـقـ رـاضـىـ قـرـيـطـوـنـ!ـ منـ بـىـلـرـمـ كـهـ سـنـ منـ اـيـسـتـمـكـدـنـ وـ مـكـاـ يـاخـشـلـقـ اـيـمـكـدـنـ اوـتـرـىـ بـوـ اـيـشـ قـدـمـ قـوـيـوـسـنـ.ـ بـىـلـرـمـ كـهـ هـامـوـ كـزـ منـيـ آـرـتـقـ سـوـرـسـكـزـ وـ مـنـدـنـ رـاضـىـ سـكـزـ وـ لـكـنـ بـوـ يـاخـشـىـ مـصـلـحـتـ درـمـىـ كـهـ منـ بـارـمـدـهـ فـكـرـ اـيـدـوـسـكـزـ؟ـ اوـنـدـهـ كـرـكـ منـ حـيـلـهـ وـ تـزوـرـ وـ سـاـطـنـيـلـهـ اـوـزـمـىـ اـوـلـمـدـنـ خـالـاصـ اـيـدـوـمـ.ـ عـهـدـ وـ بـىـمـانـيـ شـكـتـ اـيـلـيـوـمـ.ـ سـوـدـلـكـ حـضـورـنـدـهـ منـ آـشـكـارـاـ

اـبـاتـ اـيـتـوـمـكـهـ وـيرـدـيـكـمـ تـعـلـيـمـدـنـ اوـتـرـىـ منـ حـاضـرـمـ اـولـومـهـ كـيـدـمـ وـ تـهـطـورـ شـدـتـلـوـ عـذـابـ اوـلـسـدـهـ منـ سـاـخـلـياـ بـىـلـمـزـ كـهـ دـوـ غـرـونـىـ حقـ وـ اـنـصـافـ تـعـلـيـمـ اـيـتـمـ.ـ دـوـنـاـقـكـ سـيـزـ منـ اـولـمـدـنـ خـالـاصـ اـيـدـهـ جـكـسـكـزـ نـهـاـيـتـ منـ حـيـاتـ اوـزـرـهـ باـقـ قـالـسـامـدـهـ اوـ لـكـ وـ دـوـسـنـاـقـخـانـهـ دـاـخـلـ اوـلـاـنـ سـقـرـاطـ اـولـيـوـبـ يـالـاجـبـيـ وـ حـيـلـهـ كـارـ سـقـرـاطـ اـولـورـامـ.ـ قـرـيـطـوـنـ هـاـنـ دـقـيقـهـ آـكـلـادـىـ كـهـ اوـنـلـرـكـ مـعـلـمـيـ دـوـغـرـوـ دـيـورـ اـنجـاـقـ كـهـ اوـنـ خـالـاصـ اـيـتـكـ فـكـرـنـدـنـ دـوـ شـمـيـوـبـ اـيـكـنـجـيـ دـفـعـهـ باـشـلـدـىـ .ـ

.ـ سـنـ يـاخـشـىـ تـاـيـيـانـ هـيـچـ وـقـقـىـ سـكـاـ يـالـاجـبـيـ وـ حـيـلـهـ كـارـ دـيـزـ سـنـ اـنجـاـقـ پـىـسـ وـ بـىـ اـنـصـافـ آـدـمـلـىـ نـاـولـيـوـرـسـنـ .ـ اوـ اـدـمـلـىـ كـهـ نـاـحـقـ يـرـهـ سـنـ اـولـومـهـ دـوـچـارـ اـيـدـوـبـلـرـ سـنـ تـاـيـيـارـلـرـ هـامـ آـزادـ اوـلـاـقـكـهـ دـخـيـدـهـ زـيـادـهـ زـيـادـهـ شـادـ اوـلـاجـاـقـلـرـ .ـ

اوـجـهـ وـ مـحـّـمـمـ سـسـيـلـهـ سـقـرـاطـ جـوـابـ وـيرـدـىـ يـوـخـ قـرـيـطـوـنـ!ـ اـكـرـ منـ خـواـهـ دـوـسـتـىـ وـخـواـهـ دـشـمـىـ الـادـوـبـ يـالـانـ دـيـمـ ،ـ يـالـانـ اـيـشـ دـوـنـاـمـ اوـزـ صـافـ وـ تـمـىـزـ اـنـصـافـ لـكـلـمـشـ اوـلـورـامـ اوـنـدـهـ بـرـ اوـزـكـهـ جـلـدـهـ كـيـرـمـشـ اوـلـورـامـ ،ـ اوـزـكـهـ بـرـ اـدـمـ اوـلـورـامـ .ـ منـ تـامـ عمرـمـهـ اوـزـكـلـرـهـ تـعـلـيـمـ اـيـتـدـوـكـمـ اـحـكـامـكـ بـرـىـسـىـدـهـ بـوـ اـولـوبـ كـهـ اـنـصـافـ وـ عـدـاـتـسـزـ اـيـشـ دـوـقـاـسـوـنـلـرـ پـىـسـ اـيـسـدـىـ يـىـجـهـ اوـلـاـرـكـهـ اوـزـ كـلـرـهـ اوـرـكـتـىـدـيـكـهـ اوـزـوـمـ عـلـمـ اـيـلـهـ سـىـمـ اوـنـدـهـ منـ دـيـدـوـ كـيـمـ خـلاـيـقـ يـقـ اـيـتـاـرـمـىـ ؟ـ وـ تـعـلـيـمـ اـيـتـدـوـكـمـ اـعـتـارـ اـيـدـرـمـىـ ؟ـ كـيـمـ كـهـ منـ دـوـسـنـاـقـخـانـدـنـ دـوـشـنـمـلـكـ النـدـنـ قـاـجـوبـ اوـزـكـهـ دـيـارـىـ اـخـتـارـ

ایتدوم آیا من قلبمدن کان سسک الندن هارا قاجا سیرم. بو خام خیالی کناره قوی دوستم قریطون! تاکه بر یوده اولومه حاضر اولاق اولومدن قاچاق اولمز ایندی اویله سکده اخرده اوله جه بوك قریطون قاندی که بونخو اونلار معلممنی اولومدن خلاص ایله سیلمیه جکلر اورکی آغز غمبله دولو سقراطک یانندن چخوب کلديکه احوالاتی بولداشلربته سوبیلسون.

سقراطک آخرنجی صحیقی

اخرا امر سقراطک اولوم کونی حاضر اولدی. قدیم عصرک عادته کوره مقصرا اولوم شرابی کونک باهاقهه بر آزقا لانده ایچردى. اوکا بناهه صبح تیزدن سقراطک قوم و اقربا می دوست و شاکردری دوستاخانه نک قاپوسنه جمع اولموشدیلر. اونلاردن نچه لری کوزلرندن یاش توکوب اغلاردی. بو انتاده جبس خانه ناظری جمع اولان ادمله ریدیکه بو ساعت سقراطک ایاغندن قاندالی کوتوره جکم اونده سزه ایچرو به يول ویررم. چوخ کیچمديکه دوستاخانه نک قاپولاری خیلی اچوب ادملى ایچرو بورا خدی لر. شاکردرلر ایچرو داخل اولانده کوردیلر که اوستادلری غل و زنجیردن ینکی اچلوب عورتی دخی خرداجه بالاسیله اونک یاندہ او توروب. عورت شاکردری کورن کیمی اوچه سیله اغلبیوب یاش توکه نوکه دیردیکه: سقراط بونلار آخرنجی دفعه در که کلوبلر یانکا سندن درس و تعلم آلسونلر بو

سنگ اخرنجی تعلیمک اولا جاف او نلاره بوندن صکره نه او نلار سفی کورجک نه سن او نلاری بو سوزلری دبوب زار زار اغلدی ایله باشه و وروب ساچلاری خیلی بولاردی، سقراط متعلمملر دن النام ایلدیکه اونک عورتی خانه سنه آپارسونلر و استدیکه دورسون ایاغه لکن ایاغلری زنجبرک زحتمت و اغز لقتندن اینجیوب جا نسیز کبی اولمشدی ایاغه دورماق اوکا میسر او لمادی سقراط باشدی اونلری او و ماقه بر از او و اندن صکره بوكول الله شوب دوردی ایاقه شاکردرلر نه دیدی باخ: بیلون منم دوسترم! که هر عذاب و زحمتمن آرام و راحتاق او زاق دکل: خبیل زماندرکه ایاغلریم رنج و زحمتنه ایدی ایندی شکر الله راحت او لندیلر کور رسکنر که دورماقده با جازیرم ها بیله هر عذاب دخی بونک کیمی او نکده انتهایی خیر و راحتلقدر.

شاکردرلر سقراطی احاطه ایتدیلر ایستیوردیلر هم او زلری دانشسونلر هم اونک سوزلری خیلی استناع ایتسونلر، لکن یازقلرک کوزلری یاشیله دولمشدی دانشهاقه اختیار و قدرتلری بوخنیدی معلمک اولومنی خیاله کتو ردیکجه، او نکله اغیر و ابی ایرانی تصور ایتدوکجه دانشهاقه هیچ برینک اورکی کلزدی. هوشیار و دانشمند معلم او نلارک بو حانی کورن دم بیلدیکه ینیوا شاکردر لرک اورکی غم ایله دولودر، او نلاره دیدی:

آشکارا کوروب بیلورم که سزک مکا چوخ حیفکنر کاور، چوخ یکنر خنی میزد زیاده منم هلا کتمند فور خوب اختیاط

ایدریسکنر . علاج نهدر ؟ نه ایشاملو ؟ نه طور آیا من سیزه
تسلی و اورک ویرم + بز مکا باخون کورون بجه راحت و اسودهام . هم ظاهرآ
و هم باطنآ من هیچ شیئک خصوصنده حیفسانمیرم و هیچ زاد
دن قورخورام . قالم احیق کوکام خوش و اورکم شادرد که
عمرمک اخر کونلرینی دوستاقخانه د قورناریام او زیده اولمکه
اس او نشم بو نحو اویلک خلق نظرینده غایته اسکیک و نا
مقبول حساب اولونور . اما دوغرولق و حقیقت یولنده اویلک
مکر عیدر ؟ یاخشی دلکی یالان و نامقبول ایشلردن او تری
فایله کیدبجه بو نحو راحت و قلی پاک هلاک او له سن ؟ خلائق
ناحق یره منم او لمکیمه سعی و تلاش ایتدیلر منم او ندن او تری
اونلره احیقم دوتیرکه و اونلر ایله یعداوت ایده بیلمرم . من
یاخشی فهمدیورمکه بو ایشده اونلر کنها هکار دکل چونکه اونلارک
بو کونه کردارینه عمده سبب جهالت و نادانقدر . من اونلری
مدمنت ایدوب صلاحلریندن او تری قصور و نقصیرلرینی او زه
لرینه فاش قیلدوم اما چه فایده کمال و ادرالکاری از اولماق جهته
نصیحتمی قبول ایتیوب اوزلرینک عواملقی اظهار قیلدیلر . بو
خصوصنده اونلر عقلسین اوشاق کیمی ایش دوتدیلر : بونی سینه
قفال ایله بیان ایدم . بیله تمثیل دو تا که بر بجه مرصض اوسا .
قلرک اوسته بر شخص ناظر تعین ایدوبزر . مذکور ناظر مر .
یضلرک خواهشلرینه عمل ایدوب هر نه ایسته سدل علاج ایبلور .

صکرەدن بیله انه
طیب کیجه و کوندور بندی اوریه حرام ایدوب چاسوره او س
قدل تیز سخت ناپسونلر و چوخ وقتی اونلارک ایستدیکنی ویرمیورکه
محتلرینه ضرر او ماسون بجه فکر ایدرسکنر او شاقلا ر بو ایکی
آدمدن هانسه راضیدر که اونلارک یانشه قالسون و البته او
کسک که او شاقلا ر مطلبی و دیلکنی بیرینه یتورو ب ، دیدیکلر
ینی قبول ایدوب سوزلرینک تکنه ال آبارمیرکه طبیدن بر
نوع خلامن اولسونلر بجهتیکه حکیم اونلارک دیدیکنه قولاق
آسمیوب هر شیئک او زی صلاح کوریر اونی ایدیر . اونلاری
قویمیور چوخ یسونلر سویوق هوایه چخسونلر . کاهی اونلارک
بوغازینه آجی دوا توکر کاه یارالارینی یاندریر ، کاهی کسیر ، خلا
صه ناخوشرک عقیده سنه کوره هر باره ده اونلاره ظلم ایدیر .
صریضلر اوز ارالوینه بیله سویلیورلرکه بر ایش ایدک بو طبیعی
ایچمیزدن قوواق ایله قوواق که برده بزم ایچمیزه قایدوب
کلسون . پس ایدوسترم ! او شاقلا ر حکیمی تانیبان کیمی مد
عیلریمده منی تانیمادیلر .

بو سوزلری دیوب سقراط دایاندی و کوردی که اونک
شاکردى قریطون دانشماق ایستیور قریطون او کا دیدیکه سقراطا
سن بیلورسن که سنک هر کلهک بزم ایچون چوخ قیمتلو و بی
منهدر اما سئدن توقع نم اولدر که دخی دانشمبایان چونکه دوستا
قخانه ناظری بو دقیقه بزه بیان ایستدیکی زهر ایچمکه بو بجه سا

ایدیرسکنز . علاج نه در ؟ نه ایشاملو ؟ نه طور آیا - زهرک اثری

سقراط - دوستا قیخانه ناظرینه چوخ راضیلوق ایدون بو
خصوصده و منم طرفدن توقع ایدونکه زهری آرتق حاضر
لسون. نه اینکه بر بله که ایکی اوچ دفعه زهر ایچمکه حاضرم .
زهر اوز ایشی وقتنه ایده جک هله قوبون او وقتهدک ارخایین
دانشاق منم سبزه دیلو سوزلم وار مکا یاخون او تورون. سقراط
او زیرینده نشست ایدوب شاکردری باشنه جمع ایلدی . ها.
مودن سقراطه یاخون او نوران «فمدون» ادلو شاکردایدی . فعدو
نک باشنده چوخ کوزل و او زون ساج بتمشیدی . دانشق زما .
نی سقراط چوخ سوردی او نک باشینه ال جمکمکی بود فمه سقراط
کنه شاکردنک باشنى صیقللیوب دیوردی عنیزرم «فمدون» نجه
کمان ایدیرسن صباح بو کوزل توکلر هاردا اولا جاق ؟ ممل او .
ندن خبر آلدی .

اسکی بونانیلرک عادى بى اويدىكە بر كىشك اىستىكلو و عنزىز
ادمى وفات ايتىسىم ئىدى هان كىس ساچلىرىنى كىسوب وفات ئىلە
ئىك قېرىنگ اوسىتتە قوياردى . سقراط دخى او كاشارە ئىدىرىدى
شاڭىرىدىلەر معلمەك ياخۇن اومانى خيانە كېتۈرۈدكەه اوركلىرى يوخارا
لوب باشلادىلار اغلامقە . سقراط اوئىلەرە تىلى ويروب دىدىي :
”ئەم مەھربان دوستلىرم اكا، او لوئىنكە من او لمىكىن باك ايتىرم، قور-
خلىو و زەھلىو ايش او لوم دىكلى : بلەكە قورخلىو و زەھلىو بلە

سقراط ساکت اولدی: شاکر دلر منتظر ایدیلر که او که
دانشاجاق. سقراط دیدی دخنی تأخیره سالمق اولماز وقت حا.
صل اولوب بحالم وار ایکن کیدوب غسل ایدوم تاکه موتمدن
صکره غیرسینده زحمت اولماسون سیزده بوراده منی کوزلیون که
آخر فسیمده یانده اولا سکرز.

سقراط علاحده او طاوه کيتدیکه يو یونسون قريطون دخى
اونك دالنجه کيتدى . سقراط كيدنندن سكره شاكردلر اونك
آخركى صحبتىنك و اولمكينك باره سنه كفتوكو ايدوپ سقراطدىن
صوك دنياده چتىن لىك ايله معاش ايدوپ هر جهتنىن يەيم قىماقلەر
يى خجالە كتورىن زىادە مكدر و ملول و ما ئىوس اولوردىلەر .

اخشام اولدی شاکر دلر ایچنده اولان او طاڭق قابوسى آچىلوب خدمتىجى سقراطىك اقرابالىنى و عورتىن اوچ او شاقىلە اېچىرۇ بورا خدى . او تلااردن بىرى بىيوك اىيکىسى خرداجە و كورپە ايد يلى بونلارك دالنجه سقراط داخل اولدى . او نلارى بىر كوروب و وداع ايتدى اروادلر اوركلەرى نازك اوبلان جەھتە فراقە تاب كتۇرە بىلەمە بىلە باشلا دىيل او جا سىسىلە آغلاشىمە . سقراط بو حالى كورنده توقۇم اىلدېتكە او نلارى ماكت اىلىوب اىبوه آپارسونلر .

ایدیرسکنر . علاج ندره ؟ نه ایشلملو ؟ نه طوره . زهره هشکی
سلمه و اویلکو ویچ . بی مردم بور . ریسه معلوم
سقراط - دوستاتخانه ناظر احتیاریکی برینه کتودریک .
سقراط جواب ویردی : سبزه معلوم در که من مال و دو-
لتمن بوندیکه او خصوصده و صیت ایدم انجاق وقوع سینزدن اولدر
که نه تعابیم ایتمشم سه جمله سننه عمل ایدوک اوونده منم او شاقلمک
باره سننه دخی نه ایچک لازم ایسه بیلرسکنر و او نلار صاحب
سین قلامازل :

قریطون - خبر الـی بـس نـه طور سـنی دـفن اـیـمـک اـمـر
اـیـدـیرـسـن ؟
سـقـراـطـ .ـ غـیـظـلـهـ اوـنـدـنـ خـبـرـ الـدـیـکـهـ نـهـ سـیـیـهـ بـوـنـیـ مـنـدـنـ
سـوـرـوـشـوـرـسـنـ .

مکر سن ایندیه کیمی ملاحظه اینتیوبسن که بو حاله قدر
بدنیه پرروش ویریدیم بو سیه که بدنم روچیه یاخشی قولاؤق
ایتسون وققی که روح بدندن خلاص اولدی بدنه نه حاجت وار
اونکله نه ایستیورسن ایله!

سقراط بسترنده او زانوب حاضر لشوردیکه نازه بر محبت
با شلاسون قابو اچیلوب پیریستاو النده حکم ایچرو داخل او لدی
اوزین دوتوب سقراطه پیله دیدی : سقراط ! من سائر محاکو-
ملرک او زلریسه او لومنی او خویوب زهر ویرنده او نلار منم او-
ستمه چغروب مذمت ایدوبلر و چوخ وقتی نالایق سوزلر و

فخشلر نمده اينديمه و سنك غضبک كرك ...
کرفار ايدنلره دوتسون بيلير خبر ايله سنك ياه مس
خدا حافظك او لسوون جهد ايله که مردانه او لومك قابنه چخا.
سن نه اي لمک ؟ بزده او فدرت يو خدر که قضانك ايشلري تبد
يل اي دک . بو سوزلری دوب سقراطک يانزدن کناره چکلدي .
زيرا کوزلر سنك ياشني ساخلامه ، قادر او لمادي .

سقراط دالتجه دیدی - ارخایین اول، نیجه که لازم در ها
موسنه عمل ایدرم سنه سلامت قال! سقراط صکره دن شاکرد
لره او نک خوش خاصیت اولماقیئی بیان ایتدی. مشارالیه سقراط
جسده اولان زمانی تیز تیز کلوب او نکله کفتکو ایدردی و سقراط
ملک حال رملا لنه قلیدن یاناردی.

سقراط دیدیکه - ایندی منم دوستلم وقت یتشدی دیون
زهربی کتورسونلر. شاکر دلردن برسی متوقع اولدیکه بو قدری
عله ایتمسون چونکه کونش داغک اوستندن آشناشدی و اوکا
دیدیکه غیر مقصسرلر کون باتاندنه حکره بیوب ایجوب دوست
و آشنالریله صحبت ایدرلریه زنه امحون تله سورسنه؟

سرگرمی که قوی غیرلری هر نه ایستیورلر ایتسونلر،
علوم که اونلاره هر دقیقه خوش و بی عوضدر اما من عمرم
تمام اولوب آخریخی اوژاتماق دخنی نه لازمدر؟ هر نه که سیزه

سراست، سارم دېپىيە چوچ راصيم سەدى دوسييم! ايدى
اوركى ڪوروم نە ايلمك لازمۇر؟

ناظر دىدى زەرى ايجىندن صىركە فرشتك اوستە باشلارسن
كرمىكى تا كە اياغلىك اغىلاشنى قىدۇ وقنى كە اياغلىك افس او.
لدى يورقان دوشكە كىدوب اوزانارىن اوندە معلوم اوولور كە
زەر ائىتىكى باشلىپ.

رەنك وروقى اوزىننە، روح رواني يېرىننە ارخاين،
سقراط الين اوزادوب، ناظردن اجل جامنۇ الوب جىكى باشنى
واخرى دايىھە قدر ايجىدى .

بىتون كون شاكىردار اوز حاللىرىننە مستەحکم قالماش ايسەر
دە بولى مشاهىدە ايدىننە ارتق سىرايدە بىلمىبوب قرار اختىار
لەنەن كىدوب خورده جە اوشاقلار كىمى باشلايدىل اغلامقى.
بر سقراط اختىارىنى ايتىمىبوب محكم قالدى .

— نە قايرەقدەشكىز منم دوستىرم؟ سقراط باشلادى او.
نلارە اوركە و نىلى ويرمىكى: منم ارواد اوشاقلارىنى ايوه كۆ.
نىزىمكەدە مىرادىم بولىدەكى اوئلارك آغلامقى كورمەم ايدى
سېز نە ايشىدەشكىز؟ ياخشى عمل ايدە جىكىشكىز منم سوزلىرىم!